No. 1786

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 7 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 5 Maart.

Wij vroegen gisteren, op *wien*, naar des wetgevers meening, de *pligt* berust tot onderstand: wij willen dat punt heden eenigzins meer van nabij beschouwen.

Art. 43 maakt den behoeftige in den regel armlastig bij het armbestuur zijner *kerkelijke* gemeente. Immers voor zoo verre hij niet, op plaatsen waar burgerlijke of gekombineerde armbesturen bestaan, behoort tot diegenen, tot wier ondersteuning deze laatsten bestemd zijn. Waar dus geene burgerlijke of gekombineerde armbesturen gevonden worden, kan de behoeftige zich alleen bij zijn *kerkelijk* armbestuur aanmelden.

Dit laatste is derhalve, volgens des wetgevers meening, het bestuur, waarop de verpligting tot onderstand berust. Indien de openbare orde het raadzaam maakt, kunnen Burgemeester en Wethouders, volgens art. 48, voor gemeenterekening onderstand verstrekken, en bij verschil tusschen twee diakonien over de [illegible] helpt het burgerlijk armbestuur [illegible] behoeftige (art. 47). Maar wie ziet [illegible] *buitengewone* en zeldzaam voorkomende [illegible] zijn, welke den regel niet wegnemen, die [illegible], dat ieder behoeftige, die onderstand vraagt, ten laste is niet van den Staat, of van zijne burgerlijke gemeente, maar van zijn kerkelijk of diakonie-bestuur? Zelfs op die plaatsen, waar een burgerlijk armbestuur bestaat, kan de behoeftige daar niets verkrijgen, wanneer hij behoort tot een »kerkgenootschap", 't welk aldaar een eigen (arm of rijk, gesubsidieerd, of ongesubsidieerd) armbestuur heeft! Dit volgt *a contrario* uit art. 45.

De zedelijke *pligt* tot armbedeeling rust alzoo, naar des wetgevers bedoeling, niet op de burgerlijke, maar op de kerkelijke gemeente, tot welker middelen ten bate der behoeftigen de Staat evenwel niets heeft bijgedragen! Doch wordt aan de Kerk de *pligt* tot geven, opgelegd — het *regt* en het *gezag* komt daarentegen, volgens den wetgever, aan den Staat toe! aan den Staat, vertegenwoordigd door de regering, die voor 't armbestuur *zorg draagt* en door de wetgeving, die dat onderwerp *regelt!* Konsequent zoude het zijn, met dit systeem, dat men van regeringswege inspekteurs benoemde over het armwezen, om, als eene soort van kommissarissen-politiek, te waken, dat de wettelijke bepalingen door de *kerkelijke* zoowel als de andere besturen worden nageleefd!

Doch een toezigt van dien aard, van regeringswege ingesteld, heeft de wetgever niet gewild. Wanneer wij toch wel opletten, dan ontwaren wij, dat hij in het armwezen veel minder eene Staats- dan eene gemeentezaak ziet (artt. 5, 6, 7, 12, 78, 83, enz.). En daarin nu ligt kennelijk eene verwarring van denkbeelden, die van het eigen standpunt, dat men gekozen heeft en waarvan men is uitgegaan, heeft doen afdwalen.

Of is de Staat hetzelfde als de burgerlijke gemeente? De gemeenteraad is wel de legale vertegenwoordiger van de [illegible] bestaanbaar, zelfs op het standpunt van den wetgever, dat de burgerlijke gemeente beschouwd wordt, als niet verpligt zelve hare behoeftigen te ondersteunen, maar wel als geroepen tot het uitoefenen van regten, welke belanghebbende diakonien niet eens aan de hooge regering, maar allerminst aan eene min of meer verstandige, min of meer onbevooroordeelde en bezadigde meerderheid van den gemeenteraad zouden willen zien toevertrouwd? Nergens daarenboven in de gemeentewet vindt men eenige aanleiding, om aan den Raad het gezag toe te kennen, 't welk hem bij artt. 83 en 84 van dit ontwerp wordt verleend.

En hiermede meenen wij de wetsvoordragt te hebben geresumeerd en gekarakteriseerd.

De *pligt* tot armbedeeling wordt door den wetgever, *suo jure* op de »Kerkgenootschappen" gelegd, niet op de burgerlijke gemeente; veel minder op den Staat.

Hij brengt echter het *regt* en het *gezag* over het armbestuur, bij de regering over, *bij de uitvoerende magt van den geheelen Staat*; dragende hij evenwel het beste en grootste deel van dat regt en gezag over op de *gemeenteraden*, schoon die wel de gemeente, maar nooit het uitvoerend gezag kunnen vertegenwoordigen! Zóó worden miskend de autonomie der Kerk en de regten der bijzondere instellingen op het gebied der liefdadigheid! En zóó wordt te gelijkertijd de zorg over het armbestuur verbrokkeld, en dit belangrijk onderwerp van kerkelijk regt zoowel als van hooge politiek, aan plaatselijke hartstogten en kleingeestige rivaliteiten prijs gegeven!

Tot de bedenkelijke artikelen van het wetsontwerp ter regeling van het armbestuur behoort ongetwijfeld zijn 53 art.

»De behoeftigen, die, door het bestuur waarbij zij armlastig zijn geworden geoordeeld, in de termen te verkeeren om te worden ondersteund, worden door dat bestuur onderscheiden in dezulken die wel, en die niet of niet genoegzaam kunnen arbeiden.

»Aan de eersten wordt, zooveel plaatselijke omstandigheden en middelen gedoogen, in de eerste plaats de gelegenheid verschaft tot arbeid tegen loon, hetzij in of buiten werkhuizen, ter plaatse der armlastigheid of elders gevestigd, en *nimmer* bedeeling; dan voor zooveel en zoolang de overtuiging bestaat, dat zij geen arbeid kunnen erlangen."

Hoe lofielijk wij ook gaarne veronderstellen dat de bedoeling van dit artikel is — wij hebben er tegen op moeten komen, en zullen daar op nieuw protest tegen moeten aanteekenen. Inmiddels vestigen wij de aandacht op de volgende regels van het *Journal des Débats*, in zijn artikel over de liefdadigheidsinstelling te Voiron. Ook daar wilde men, als natuurlijk is, *bij voorkeur*, den behoeftigen te hulpe komen door hun loon voor werk te verschaffen. Maakte men echter van den arbeid de *conditio sine quâ* geene ondersteuning, gelijk de wetsvoordragt doet? Men leze aandachtig, wat het *Journal des Débats* dienaangaande zegt:

»Onder de verschillende middelen door de vereeniging aangenomen om onderstand te verleenen, is natuurlijk de onderstand door het verschaffen van werk het allereerste, omdat zulks het meest eenvoudig is, het allerzedelijkst, en het geschiktst om de waardigheid van den mensch weder op te heffen, dien het ongeluk genoodzaakt heeft zijn hand uit te steken. Maar de vereeniging heeft in den beginne wijsselijk gezorgd voor de talooze moeijelijkheden, die altijd in dusdanig geval zich opdoen. Hoe moest men eene werkzaamheid vinden voor de verschillende krachten en toestanden geschikt? Hoe aan de kapitalen te komen voor zulke ondernemingen vereischt! Verondersteld, dat men zoo groote bezwaren te bovenkwam, zou er dan geen reden geweest zijn om te vreezen, dat het werk bestuurd en verschaft door de maatschappijen van weldadigheid, ter eeniger tijd konkurrent zou worden van de bijzondere nijverheid, schadelijk voor hare ontwikkeling, en bijgevolg aan den algemeenen arbeid? Het is vooral in hagchelijke oogenblikken [illegible] lijk vereerenswaardig [illegible] nuttig is en ten voordeele strekt der maatschappij."

Wat heeft er in Frankrijk op het gebied der liefdadigheid, sints de verwoestingen door de revolutie der vorige eeuw aangerigt, door den Staat met goed gevolg tot stand kunnen gebragt worden? Merkwaardig zijn, in antwoord op deze vraag, de volgende woorden van een Fransch dagblad, naar aanleiding van het daar thans veel besproken onderwerp der vondelingsgestichten, die door de revolutie evenmin gespaard werden, als zoovele andere schoone instellingen, door de godsvrucht en de liefdadigheid van eeuwen en eeuwen in 't leven geroepen. Hoe echter te herstellen, wat aan de vernieling prijs is gegeven geworden?

»Reeds meer dan zestig jaren zijn er verloopen dat men beraadslaagt, op puinhoopen gezeten; vóór 1789, hadden de Kerk en de christelijke liefde alreede het vraagstuk, waartegen de wijsheid der wetgevers zich telkens het hoofd verbrijzelde, volkomen opgelost. De geheele nieuwere wetenschap, al de hulpbronnen die het budget aanbiedt, al de krachten door de centralisatie verkregen, hebben te zamen het goede nog niet tot stand kunnen brengen, hetgeen de ijver van den H. Vincentius a Paulo, de instellingen der eerste tijden weder in het leven roepende, door de kracht alleen der christelijke opoffering, heeft weten te verwezenlijken.

»Men verbeelde zich niet dat wij deze opmerking maken, wijl ze strekt tot eeuwige eer der Kerk, van die Kerk, gedurende meer dan een halve eeuw door de oekonomische filantropen zoo miskend, door de bloot op de menschheid ziende filozofen zoo gelasterd; neen, we geven haar daarom, wijl ze geschikt is om aan het tegenwoordige, altoos meer verlicht en meer onpartijdig, een uitstekende dienst te bewijzen, door het te ontsluiten den schat van ondervinding, van waarheid, en van zorgen, waaruit het de bezieling zijner krachten moet ontleenen."

Den 24sten Febr. was er voor de katholieke fraktie der Pruissische Tweede Kamer een feestmaal aangerigt, waaraan ook katholieke leden der Eerste Kamer en een gedeelte der katholieke geestelijkheid van Berlijn genoodigd waren. De Afgevaardigde, Graaf Jozef zu Stolberg-Westheim, bragt den eersten feestdronk uit op Z. M. in de volgende bewoordingen:

»Mijne Heeren!

»Menigmaal, wanneer ik onze Kamer beschouw, dringt zich bij mij het beeld op van den Profeet, toen de Geest des Heeren hem voerde naar een ruim veld, hetwelk vol beenderen lag; verdord en verstrooid lagen zij daar. En de Heer rigtte tot den Profeet de vraag: »Meent gij, ó menschenkind, dat deze beenderen zullen herleven?"

»Alzoo, mijne heeren, dringt zich dikwijls, wanneer ik de tegen elkander in strevende elementen in ons Huis, wanneer ik de elkaar bestrijdende partijen, wanneer ik de uiteenloopende belangen en meeningen van ons kamerleven beschouw, eene soortgelijke vraag aan mij op.

»Is dat de eenheidsvertegenwoordiging van eenen eenheidsstaat? En wanneer ik uit de kleine wereld van ons kamerleven overga in de werkelijkheid van ons staatsleven, wat ontmoet ik daar? ik vind acht provincien, waarvan schier elke in hare geschiedenis en in den schat harer huisselijke herinneringen, op haar zelve staat; naauwelijks zijn een paar der oude provincien iets inniger met elkaar vereenigd geweest, en al de overige zijn verdeeld van belangen en dikwijls in de scherpste tegenstelling tot elkaar; daarbij zijn alle meer of min in een wezenlijk opzigt, in eene konfessionele tegenstelling, zoo dooreen gevlochten, dat wij die overal aantreffen.

»En desniettemin, mijne heeren! die acht provincien die den Pruissischen Staat vormen, hebben eenen gemeenschappelijken grondslag. [illegible] geschiedenis ons [illegible] in de kroon van Pruissen! De drager van die kroon is onze Koning door Gods genade! Eerbied en trouw, goed en bloed zijn wij hem verschuldigd! Trouwens den man, dien God in zijne goedheid en barmhartigheid in onzen stormachtigen tijd op dezen troon geroepen heeft, dien heeft Hij toegerust met een ruim en goedertieren hart, met een edelaardig gemoed, met een verheven geest!

»Ja, mijne heeren! ik aarzel geen oogenblik het uit te drukken: het grootmoedig hart van onzen allergenadigsten koning en heer, is het eenigste brandpunt van ons Pruissisch vaderland, waarin alle in ons openbaar leven elkaar bestrijdende tegenstellingen eenen weergalm vinden! en daarin blinkt juist de ster van Pruissen uit, dat juist in dat edel, in dat bemiddelend, in dat godvreezend hart, deze tegenstellingen de plaats der verzoening vinden.

»Wanneer het beeld des konings zich aldus voordoet aan den Pruis, welke gevoelens dringen zich dan den katholieken Pruis niet op?

»Mijne heeren! sneller nog klopt mij hier het hart, en met innigen dank aan God verheug ik mij getuige

nis daarvan te mogen afleggen! Reeds de koninklijke jongeling wist, misschien tegen de gewoonte der opvoeding, de merkwaardigheden der katholieke geschiedenis en der katholieke oudheid te waardeeren; zijn jeugdig hart was den mannen van de rigting genegen; en willen wij ons herinneren, wat Pruissens Katholieken hem te danken hebben, een korte terugblik stapelt de feiten voor ons op! Item, toen hij nog kroonprins was, en aan zijne bemiddelende pogingen, danken wij de benoeming van den grooten man op den Aartsbisschoppelijken zetel van Keulen! Mijne heeren! Clemens August! Hij is het keerpunt onzer Kerkgeschiedenis! Nauwelijks beklimt Friedrich Wilhelm IV den troon, of hij is het, die niet eerder rust, dan dat de dag van 20 Nov. 1837 verzoend is! Al de bisschoppelijke zetels van Pruissen zijn in den loop zijner roemrijke regering bezet, en het luisterrijk Episkopaat van Pruissen hebben wij, naast God aan den Koning te danken; veroorloof mij even het rouwfloers op te ligten, dat het versche graf eens bewonderenswaardigen mans bedekt; het graf van den Kardinaal-Vorst-Bisschop Diepenbrock. Ook dat roept ons toe: dank onzen Koning!

»En alzoo, mijne heeren! noodig ik u uit de glazen te vullen op het welzijn van onzen koninklijken meester! Uit de warme en volle borst weergalme het *Vivat* voor onzen edelen, onzen goedertierenen, onzen godvreezenden koning! Hij leve lang!"

Een driewerf herhaald donderend *Vivat* weergalmde door de gewelven.

Men leest in de *Nederlander*:

»In verband met de *Napoleontische sympathieën* onlangs in het Parlement blijkbaar, schrijft men ons uit Londen: »Ik verneem dat Lord Cowley volmagt heeft tot het sluiten van een *commercieel traktaat* tusschen Engeland en Frankrijk. Dit verklaart het raadsel." De vrije handel is op nieuw de Judas-prijs, waarvoor Engeland zich aansluit tot den vijand van zijne inrigtingen en zijn geloof. De vriendschap tusschen de ministers en zelfs tusschen H. M. en den Franschen gezant is thans verklaard, even als sommige zonderlinge artikelen van de *Times*."

Het dezer dagen veel besproken werk van Gervinus, inleiding tot de geschiedenis der XIXe eeuw, wordt door W. Mensel gerecenseerd, te gelijk met het werk van Proudhon over den *coup d' etat* van 2 Dec. Hij zegt o. a. »De overeenstemming tusschen de beide geschriften is verrassend; men zou, zoo op vele plaatsen bijna woordelijk kunnen noemen, zoodat er werkelijk veel grond bestaat tot het vermoeden dat Gervinus, bij het schrijven van dat boek, zich door de lektuur van Proudhon's werk heeft laten inspireeren. Beiden gaan uit van het gronddenkbeeld dat het einddoel der Europesche menschheid bestaat in de volkomen demokratie, de onbeperkte vrijheid en gelijkheid van allen. Beiden zien in de revolutionaire streving naar dat doel den hoogsten zegen en roem der menschheid. Beiden zoeken de eerste impulsie daartoe in de reformatie, die zij volstrekt als revolutie opvatten, want eerst moest het altaar omver geworpen zijn, voor men den troon konde omver werpen; eerst moest de scepter aan den hemel worden ontrukt, aleer hij den tirannen op aarde konde ontrukt worden.

Het werk van Gervinus kan echter voor Duitschland niet van zooveel beteekenis zijn, als Proudhon's werk voor Frankrijk; want het is niet gelijk dit, berekend op een krachtig keerpunt in de lotgevallen des lands, en het bevat ook niet zulke origineele invallen, maar is slechts eene ijdele uitkramerij van lang bekende en eigenlijk versleten dingen.

Van dat slag van demokratische onbezonnenheden is er in 1848 en 1849 reeds genoeg de weg van alle papier gegaan.

Als inleiding tot een groot historisch werk, dat op nauwkeurigheid en grondigheid aanspraak maakt, moet het bepaaldelijk afgekeurd en verworpen worden. Het wetenschappelijk terrein, geheiligd gebied der eerwaardigste Muze, mag allerminst misbruikt worden om leerstellingen te verkondigen, die slechts aan eenen onweetenden en ruwen marktschreeuwer kunnen vergeven worden.

Men schrijft uit Rome omtrent den toestand van den Hoog Eerw. pater Roothaan: »De gunstige verschijnselen, die sedert 15 Febr., de hoop op herstelling hadden ingeboezemd, zijn geweken. Hij is verlamd aan de linkerzijde en heeft eene gedurige neiging tot ijlhoofdigheid en slaap. Men vreest dat de zieke is aangetast door een hartskwaal, die hare laatste periode nadert, en dat men tegen het eind der maand een groot verlies zal hebben te betreuren. Men verhaalt dat de laatste instruktie, door den Hoogw. pater-generaal aan het Roomsch kollegie gegeven, de gedragslijn betrof, die men ten aanzien der vervolgingen moest voor oogen houden, en over het goede, 't welke de Goddelijke Voorzienigheid altijd te voorschijn riep uit den drang dezer beproevingen, wanneer ze verdragen worden met die onderwerping, welke de geest der orde voorschrijft."

Partikuliere berigten van den 23 Febr. ll. hebben ons vangen bevestigens, dat de toestand des Hoogw. Heer hopeloos blijft.

(Vervolg en slot van het Wetsontwerp op de ministerieele verantwoordelijkheid.)

Art. 28. De IXde titel, 2de afdeeling, de Xde en XIIIde titel van hetzelfde Wetboek zijn op het onderzoek van den Hoogen Raad toepasselijk.

Art. 29. De medepligtigen van een beschuldigden Minister staan mede voor den Hoogen Raad te regt.

Art. 30. De schuldig-verklaarde aan één der misdrijven, bij deze wet omschreven, wordt gestraft met eenzame opsluiting voor den tijd van ten hoogste vijf jaren en ten minste drie maanden.

Art. 31. Bij veroordeeling tot eenzame opsluiting voor meer dan drie jaren, verklaart de Hooge Raad den veroordeelde tevens vervallen van ambten, waardigheden en titels, en van zijne aanspraak op pensioen.

Art. 32. Bij veroordeeling tot eenzame opsluiting voor drie jaren of minder, kan de Hooge Raad de ontzetting gedurende eenen, bij het arrest te bepalen tijd, uitspreken van alle of eenige der burgerlijke en burgerschapsregten, bij het Wetboek van Strafregt daardoor vatbaar gesteld.

De aanspraak op pensioen kan in dit geval mede aan den veroordeelde worden ontzegd.

Art. 33. Het regt tot vervolging en strafvordering uit kracht dezer wet verjaart door een tijdsverloop van vijf jaren.

De tijd van verjaring vangt aan van het oogenblik, waarop het misdrijf gepleegd is.

De verjaring wordt gestuit door het besluit, waarbij eene aanklagt door de Tweede Kamer in overweging genomen of eene vervolging, hetzij van Onzentwege, hetzij van wege de Tweede Kamer, gelast is, en begint weder te loopen van de dagteekening dezer besluiten, of, in geval van vervolging voor den strafregter, van de laatste geregtelijke akte.

Art. 34. De straffen, bij arrest van den Hoogen Raad opgelegd, verjaren door een tijdsverloop van tien jaren.

De bijkomende straffen van vervalleu-verklaring van ambten, waardigheden en titels, en van ontzegging van aanspraak op pensioen, zijn voor geene verjaring vatbaar.

Art. 35. De bepalingen van het Wetboek van Strafregt aangaande ambtsmisdrijven, die bij deze wet niet zijn omschreven, blijven, ook ten aanzien der Hoofden van de Ministeriele Departementen, hare volle toepassing behouden.

Art. 36. De regtsvordering tot vergoeding van schade, door een bij deze wet strafbaar gesteld feit geleden, kan alleen op eene veroordeeling door den Hoogen Raad rusten, en wordt voor den gewonen burgerlijken regter ingesteld.

§ II. *Van de geldelijke verantwoordelijkheid van de Hoofden der Ministeriele Departementen.*

Art. 37. Onverminderd de vervolging tot straf in de gevallen, bij deze wet omschreven, zijn de Hoofden der Ministeriele Departementen tot vergoeding aan de schatkist gehouden en in regten vervolgbaar ter zake van geldsommen, boven het bedrag der begrooting ... de meerdere geldsommen ... staatsuitgaven toelaat.

De minister van Finantien is hoofdelijk mede tot vergoeding gehouden, zoo bij de geldsommen heeft betaalbaar gesteld anders dan ter voldoening van een regterlijk vonnis.

Door Ons wordt aangewezen de Minister, die, in den zin van dit artikel, aansprakelijk is voor overschrijdingen van de hoofdstukken, betreffende:

1° het Huis des Konings;

2° het Kabinet des Konings en de Hooge Kollegien, en

3° de onvoorziene uitgaven.

Art. 38. Ten aanzien der uitgaven, welke zijn gebleven binnen de grenzen der begrooting van hun departement, worden de Hoofden der Ministeriele Departementen, wegens overtredingen der komptabiliteitswet, tot geene geldelijke vergoeding verpligt, ten ware er tegen hen bewijs bestaat van ontrouw, of door hunne onwettige handelingen schade aan den Staat is toegebragt.

Art. 39. De regtsvordering tot vergoeding aan de schatkist, krachtens de artikelen 37 en 38 verschuldigd, wordt ingesteld voor den Hoogen Raad, hetzij van Onzentwege, hetzij van wege de Tweede Kamer, door of ten name van den Minister van Finantien.

De vervolging tegen den Minister van Finantien geschiedt door of ten name van een der andere Hoofden van de Ministeriele Departementen, daartoe door Ons aan te wijzen.

De arresten, op deze regtsvordering worden gewezen met zeven raadsheeren, en zijn onafhankelijk van het bedrag der vordering aan revisie onderhevig.

Art. 40. Wanneer, van Onzentwege of van wege de Tweede Kamer, ... het instellen eener regtsvordering op grond der artt. 37 en 38 bevolen is, wordt dit besluit medegedeeld aan de Staten-Generaal, of, van wege de Tweede Kamer, aan Ons en aan de Eerste Kamer.

De Tweede Kamer gaat tot zoodanig besluit niet over dan met inachtneming der voorschriften van art. 7—17 dezer wet.

De artt. 6 en 19 zijn ten deze mede toepasselijk.

Art. 41. De arresten, houdende veroordeeling tot vergoeding aan de schatkist, krachtens de artt. 37 en 38 verschuldigd, kunnen door alle middelen regtens, zelfs door lijfsdwang, worden ten uitvoer gelegd.

Art. 42. De Hoofden der Ministeriele Departementen blijven, overeenkomstig de artt. 37 en 38, verantwoordelijk tot de laatste dienst is aangezuiverd, waartoe hun beheer betrekking had.

Z. M. heeft aan den nagemelde officieren bij de rustende schutterij in Noord-Brabant, op hun verzoek, eervol ontslag verleend, te weten: aan Jhr. H. J. J. Bowier, kapt.-adj.; T. Haasen, 1ste luit.-adj.; aan F. Timmermans, 2den luit.; T. van Nuenen, 1sten luit.; L. H. Boelaars, 2den luit.; H. Cornets de Groot en J. J. A. Creyghton als kapt.; A. C. L. Brand en S. J. de Lang, 2den luit.; C. J. Rietman, kapt.; J. A. Jansen, 2de luits.; J. C. L. Beukman als 1sten luit. met den pens. rang van kapt.; en bij die schutterij benoemd tot kapt. J. W. Knaap; tot 1sten luit. A. van Duuren; tot 2de luits. P. van der Meer, J. van Helvoort, en L. Middelkoop, tot 1sten luit. P. van de Graaf; tot 2den luit. G. van den Dungen, tot 1sten luit.-adj. R. C. Friesen, tot 1sten luit. L. A. Potjes; tot 2de luits. A. Helmond en P. J. Berben, tot kapt. H. Scholtens; tot 1sten luit. A. de Lathouder tot kapt. C. W. Maris, tot 2de luits. C. van Aken en J. A. L. Gerdersen, tot kapt. W. J. H. van Swieten, tot 1sten luit. C. A. Daverveldt; tot 2de luits. J. Goosen; W. J. Clercx en D. de Jong; tot kapts. C. van Berkel en Mr. A. C. Snoek; tot 1sten luit. C. W. I. Heinsius; tot 2de luits. P. A. Regouin, F. baron de Weichs de Wenne en P. J. M. C. M. H. Bovens.

Thans is op last van den minister van Justitie uitgegeven het verslag der staats-kommissie (bestaande uit de heeren: Provó Kluit, Staats Evers, van Dorp, Pape, Pringle, de Rouville en Tydeman), in 1852 benoemd tot het doen van onderzoek en tot het uitbrengen van verslag over een aan de tegenwoordige staatsinrigting en wetgeving meest passend stelsel van policie-wet.

Aan het departement van binnenl. zaken is een zeer belangrijke arbeid voltooid; het is een overzigt van den toestand des rijks in de jaren 1841 — 1850, dat in quarto-formaat 1000 bladzijden beslaat. Het werk is verdeeld in vier titels, als: I. topographie, meteorologie, geologie en zoölogie; II. bevolking; III. staatkundige inrigting des lands, zedelijke en verstandelijke ontwikkeling der bewoners; IV, landbouw, nijverheid en koophandel.

'sGRAVENHAGE, 4 Maart. Z. K. H. prins Hendrik heeft gisteren middag aan het diner, dat door Z. Exc. den minister van Staat, den heer van Hall, is gegeven, deel genomen. Vele aanzienlijke genoodigden woonden hetzelve bij.

— Het bal, dat gisteren door den baron d'André, minister van Frankrijk bij het Nederl. Hof, is gegeven, is zeker een der luisterrijkste geweest, welke sedert langen tijd in deze residentie hebben plaats gehad. Het hôtel was van den ingang tot de zalen als 't ware in eenen tuin herschapen, vol groen en bloemen.

— Heden is alhier overleden Jhr. Mr. H. L. Wichers, sedert 1844 lid van den Raad van State, gedurende korten tijd (in 1849) minister van Justitie; vroeger had hij in Nederl. Indië onderscheidene hooge regterlijke betrekkingen waargenomen. Hij was Kommandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw enz.

TILBURG, 3 Maart. Men is algemeen van gevoelen, dat de tegenwoordige weersgesteldheid eenen gunstigen invloed op het te veld staande winterkoren en het koolzaad zal uitoefenen, daar men ten gevolge van de vorst, ... soms met zachte winters het geval is. Met het poten van vroege aardappelen zal men echter zoo vroeg niet kunnen beginnen, als verleden jaar, toen men omtrent dezen tijd reeds druk daarmede bezig was.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Maart. De *Moniteur* ontkent heden dat de Fransche bemiddeling in het geschil tusschen Oostenrijk en Turkije zou van de hand zijn gewezen. Die bemiddeling werd nimmer aangeboden.

— De Fransche Wetgevende Vergadering is gisteren in de bureaux vereenigd geweest, doch heeft geen openbare zitting gehouden. Zij heeft een nieuw ontwerp van wet over de *prud'hommes*, haar door de regering aangeboden, onderzocht.

— De Fransche regering heeft niet aan de stappen der Mogendheden, betrekkelijk de staatkundige uitgewekenen deel genomen. Zij vertrouwt, zegt de *Moniteur*, op de loyauteit van Engeland, dat de pligten, die uit de wederzijdsche goede verstandhouding voortspruiten, zal weten te vervullen."

—Omtrent de onlangs weder ter sprake gebragte quaestie der heilige plaatsen, zijn volgens dat officieel blad, slechts eenige vriendschappelijke ophelderingen aan het hof van Petersburg gevraagd, terwijl met Turkije nog altijd onderhandelingen deswege gevoerd worden.

— De Keizer zond ... Zwitserschen bondsraad een eigenhandigen brief gezonden. De regering heeft zich er bij bepaald om Zwitserland eenige welwillende raadgevingen toe te dienen.

— Het politieke nieuws alhier blijft bij voortduring onbeduidend. De bevolking, gebruik makende van het schoone weder, heeft zich aan de vermakelijkheden der half-vaste overgegeven.

— In een schrijven uit Lucern leest men o. a.

In 1815 werd de neutraliteit van Zwitserland plegtig door de Mogendheden gewaarborgd; zij verklaarden dat de onschendbaarheid van Zwitserland, gelijk ook zijne onafhankelijkheid van allen vreemden invloed, met de wezenlijke belangen van alle Europesche Staten strookte. Doch de partij, die sedert 1831 in Zwitserland den meester speelt, heeft van die neutraliteit al een zeer zonderling begrip. Zij verstaat daaronder het regt om van uit Zwitserland in alle andere landen van Europa, alwaar daar-

toe eenige brandstof voorhanden is, revolutionnaire propaganda te drijven. Daarom neemt zij de onruststokers uit alle landen in haren schoot op. In 18[illegible] waren het de Polen en Piemontezen, die, gewapend door Zwitserland trokken om in Savoije de *Italiaansche republiek* te gaan uitroepen. Reeds toen werd Mazzini's naam in Zwitserland veel genoemd. Bern en Waadt hadden blijkbaar dien aanslag begunstigd.

»Toen eindelijk Frankrijk, Oostenrijk, Rusland, Pruissen, de Duitsche Bond, Baden en Sardinie de uitzetting der vreemde avonturiers verlangden; toen zij eindelijk begonnen te dreigen, en die bedreiging een begin van uitvoering kreeg, toen werd aan de rustverstoorders het verblijf in Zwitserland ontzegd; doch er was nog geen jaar verloopen, of zij waren reeds weder teruggekeerd. Mazzini hield zich nu in het een, dan in het ander kanton op, en de roekeloosheid ging zoo ver, dat men die lieden zelfs het burgerregt verleende en hun aanzienlijke regeringsposten liet bekleeden. Te Capaloga in Tessin bestond in 1836 reeds eene revolutionnaire drukkerij, welke nog bestaat. In het kanton Thurgau en te Biel waren insgelijks drukpersen werkzaam om vorstenmoord en opstand te prediken. De geheime vereenigingen gaan daarmede hand aan hand; zij prediken ongeloof en zedeloosheid, en zoeken hunne leden niet slechts onder de inlandsche en vreemde arbeiders, maar zelfs onder de boeren te winnen."

MADRID 26 Febr. Het is nog niet officieel bekend gemaakt dat het voorzitterschap van de Kamer van Afgevaardigden, door den heer Martinez de la Rosa is aangenomen.

— De effekten zijn hede ter beurze gerezen, naar men wil, ten gevolge van de toesteinming die eenige tot dusverre wederstrevige kapitalisten, aan de plannen van den minister van finantien geven.

— Alhier zijn heden vier dagbladen in beslag genomen.

— De buitengewone strengheid van het jaargetijde veroorzaakt alhier vele ziekten, zoodat de hospitalen naauwelijks in staat zijn het groot aantal zieken op te nemen.

ENGELAND.

LONDEN, 3 Maart. Lord Stratford de Redcliffe zoude den [illegible] dezer van Londen vertrekken om zijn post als Britsch gezant te Konstantinopel weder te gaan vervullen, en zijne reis over Parijs en Weenen nemen, volgens de *Times*, omdat het Fransche en het Oostenrijksche gouvernement een onderhoud met hem betrekkelijk de Oostersche aangelegenheden hebben verlangd. De *Times* ziet daarin een grond om te hopen, dat de eendragt der groote Mogendheden niet door het Oostersche vraagstuk zal gestoord worden.

Tegen Zaturdag is aan het bureau van buitenlandsche zaken een kabinetsraad belegd.

— Eene deputatie der vereeniging, bekend onder den naam van *Vrienden van den Vrede*, heeft zich uit Manchester naar Londen begeven, ten einde Lord Aberdeen een adres aan te bieden. In dit adres werd verzocht, dat het Engelsche gouvernement zich toch overal met de Mogendheden van het Vasteland zou verstaan, ten einde de staande legers te verminderen, zoo niet geheel af te schaffen. De vrienden waren van meening, dat zoo lang er legers onderhouden werden, er altijd nog gevaar bleef bestaan voor de uitbarsting van een oorlog, der vrienden grootste afschuw.

Nadat de Lord de voorlezing van dit adres had aangehoord, heeft hij op de gebruikelijke wijze geantwoord. Lord Aberdeen begon met te zeggen »dat hij nog nooit een adres gehoord had, waarmede hij zoo instemde, als dat van de vredevrienden. Het denkbeeld van vrede, van afschaffing der staande legers, vooral indien zulks verwezenlijkt kon worden door Engeland, was hem zoo dierbaar, dat het schier dit hartstogt bij hem was [illegible] zaak gedacht, als ze nu voorgesteld werd door de vrienden. Toenmaals had hij met Sir Robert Peel er al over gesproken, en het jammerde hem dat het plan toen niet in werking was gebragt, daar de toestand der wereld er nu misschien minder gunstig voor is. Maar, — dus vervolgde de Lord — hoe zullen wij er nu toe geraken? De tijden zijn dreigend. Wij vinden ons gedrongen onze legers te vermeerderen, onze kusten te versterken, en alles zoo wat in te rigten op den voet van oorlog. Doch hiermede hebben we volstrekt geene oorlogzuchtige bedoelingen. Wij zijn nog even zoo vredelievend als voor tien jaren, en zullen niemand lastig vallen, indien men ons maar niet lastig valt. — Vervolgens gaf hij nog te verstaan, dat al mogt er ook niets van hunne wenschen vervuld worden, het volstrekt buiten zijn schuld zou wezen. De vrede bleef steeds zijn lief hebberij.

De vrienden schijnen zeer in hun schik te zijn geweest met dit antwoord, ten minste de heer Cobden bedankte zoo vriendelijk als hij maar kon en gaf zijn wensch te kennen, dat het gouvernement met Frankrijk dienaangaande in onderhandeling moest treden. Zoodra de Natie maar wist dat zulks geschiedde, zou ook de vrees voor de Franschen geweken zijn. Insgelijks verzekerde hij Lord Aberdeen, dat al moest men hem eerst wat uitlagchen, zulks minder was, ziende op de groote gevolgen. De vrienden hielden dit ook steeds voor oogen, hoe ze ook door de wereld werden bespot. — De heer Samuel Carney, een handelaar, gaf nog de verzekering, dat Frankrijk hoegenaamd geen kwaad tegen Engeland in den zin had.

En hiermede ging de deputatie weder naar huis.

— De groote petitie der Christen inwoners van Calcutta en geheel Bengalen betreffende de herziening der Indische staats-inrigting is met den laatsten post naar het moederland gezonden. Deze petitie bepaalt zich tot de aanwijzing van bestaande gebreken en verkeerdheden, en vraagt de voorloopige instandhouding der bestaande inrigting gedurende nog een jaar; doch laat aan de wijsheid van het Parlement over, de middelen tot verbelping van het kwaad te zoeken. Een Indisch dagblad, door eenen gouvernements-ambtenaar geschreven, erkent dat het in de gemelde petitie aangevoerde over het algemeen waar is, maar zegt dat de adressanten geen acht hebben geslagen op de schier onoverkomelijke moeijelijkheden, die het bestuur in Indie ontmoet.

— Uit Tripoli is het berigt ontvangen dat Dr. Overweg den 27 Sept. ll. in het binnenland van Afrika nabij het meir Tschad aan koortsen gestorven is. Door de Engelsche regering ondersteund, had hij met de heeren Barth en Richardson eenen wetenschappelijken togt in het binnenland van Afrika ondernomen. Richardson was reeds vroeger van vermoeijenis bezweken. Barth zet de reis moedig voort; hij heeft een woordenboek van vier en twintig midden-Afrikaansche talen vervaardigd en naar Engeland overgezonden, en den vorst van Bornu, een groot rijk nabij de bronnen van den Niger, overgehaald om een gezantschap naar de Koningin van Engeland te zenden om handelsbetrekkingen aan te knoopen. In het laatste der vorige maand is de heer Vogel met twee sapeurs en mineurs, en werktuigen voor magnetische waarnemingen uit Engeland vertrokken, om zich bij de moedige reizigers te voegen.

— Woensdag zijn hier vier schepen uit Australie aangekomen, o. a. *f* 18,000,000 aan goud in staven medebrengende. (Met circa 12,500 Ned. ℔ of 6¼ Ned. mud fijn goud gelijk staande.)

DUITSCHLAND.

KEULEN, 4 Maart. De *Luzerner Zeitung* berigt dat de Bisschop van Chur plegtig geprotesteerd heeft tegen de inventarisatie der kloosters van Graauw-Bunderland. De Prelaat zegt o. a. »De kloosterlingen zijn landskinderen met alle daartoe behoorende regten. Hun eigendom is heilig en onaantastbaar, even als dat van alle andere familien des lands, en mag alzoo geenszins bij uitzondering aan eene staats-inventarisatie onderworpen worden."

— Men schrijft uit Bern: den 26 Febr. heeft het Bondsbestuur eene buitengewone vergadering gehouden, die verscheidene uren geduurd heeft, en waarin besloten is aan de vreemde Mogendheden een memorandum betrekkelijk de zaak van het kanton Tessin in te dienen, ten einde, op den grondslag der berigten van den eedgenoodschappelijken kommissaris en van de kantonsregering van Tessin, de ware toedragt der zaken te doen kennen en de ongegrondheid der klagten van Oostenrijk te betoogen.

— De beruchte Dr. Becker, die betrokken was in het Keulsche kommunisten-proces en daarom tot vestingstraf was veroordeeld, heeft gepoogd uit de vesting Weichselmunde, waar hij gedetineerd is, te ontsnappen. Reeds was hij aan de gracht gekomen toen, hij werd gevat.

— Denemarken heeft voor Holstein en Lauenburg, bij den Bondsdag geprotesteerd tegen de jaarlijksche bonds- [illegible] was. Denemarken beweert [illegible] geldt op het oogenblik, nu eene verandering in de militaire aangelegenheden van den Bond te wachten staat.

BERLIJN, 3 Maart. De Eerste Kamer heeft eergisteren met 72 tegen 20 stemmen het wets-ontwerp op de regeling der gemeentebesturen in Westfalen bepaaldelijk aangenomen.

— Volgens een berigt uit Berlijn aan de Weener *Lloyd* zou eene der pistolen, die men bij den te Carlottenburg in hechtenis genomen leerlooijersgezel heeft gevonden, met klein gehakt lood geladen zijn geweest.

WEENEN, 1 Maart. Zaturdag is Libeny naar de strafplaats geleid, in een gesloten rijtuig en vergezeld van een priester en eenige gewapende mannen. Omstreeks acht ure was hij ter plaatse zijner bestemming. De troepen stonden in driedubbele rijen geschaard, ten einde de overgroote volksmenigte op een afstand te houden.

„Toen Libeny op de geregtsplaats aankwam, wierp hij een blik op de galg, en loosde te gelijk een diepe zucht. Zijn voorkomen was ontsteld en verwilderd. Zijne hairen, weinig tijds te voren nog zwart, waren in 40 uren grijs geworden en stonden omhoog; zijn oogen puilden uit, en hij rilde over al zijne leden.

Meermalen zag hij den priester aan, terwijl hij het gebed nasprak, welk deze in de Hongaarsche taal voorzeide. Toen men hem ontboeid had, las de auditeur voor de laatste maal en met luider stem het doodvonnis voor. Aller oogen waren gedurende die voorlezing gevestigd op Libeny, welke bijna zonder bewustzijn was. Vervolgens werd op gebruikelijke wijze om genade verzocht aan den kommanderenden officier. Deze gaf tot antwoord: »Dat hij genade vinde bij God!" Nu trad de beul nader. De priester vervolgde zijne gebeden en nam het krucifiks, welk hij tot dus ver in de hand had gehouden. Het vonnis werd voltrokken; en reeds slingerde hij in de lucht, toen men hem nog voor het laatst de woorden: *Jezus Christus*, hoorde uitbrengen.

— Eenige personen die in de oproerige bewegingen in Hongarije betrokken waren, zijn gevankelijk hier binnengebragt om voor den krijgsraad teregt te staan.

— Een korrespondentie uit Weenen van 24 Febr. aan de *Times*, berigt dat er een aanslag tegen het leven van den Banus Jellachich is beproefd. Men verzekert dat hij er zonder wond is afgekomen. Men weet tot heden geen andere bijzonderheden, dan dat de samenzweerders of moordenaars door de adjudanten zijn gearresteerd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 5 Maart.

BEVALLEN (3 Maart): A. C. Rompelman, geb. Brede, Z.

OVERLEDEN (28 Febr.): A. J. van Sanden, 77 j. — (1 Maart): L. Peyfer, 81 j. - H. C. Sjouket, 52 j. — (2 Maart): A. Althoff, 3 w. - J. Verschuur, 38 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	pCt.	4 MAART 4½ u. gebl.	5 MAART 4 u.	gebl.	
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		65 9/16	65⅝	65 11/16	
Dito Dito	3	77 9/16			
Dito Dito	4	96 7/16	96⅝	96 11/16	
O. I Leening 1844	4		96⅜		
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½	121¼			
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		53⅜	53		
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	24 1/16	24	24⅛	
Dito	3	47⅞	48		
Dito Binnenl. à 6/m.		43⅛	43⅜	43½	43¼
Coup. Bewijzen.		6⅞	6 13/16	6 13/16	
Amortisable Schuld		5⅝	5 9/16		
PORTUGAL te Londen	5	40⅜			
Dito Dito	4	38 13/16			
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108¼	108⅜		
Dito Dito 1828 en 1829		107¼			
Cert. bij d°, 1831 en 1833			97⅞	97¾	
Dito	4½		92⅞		
Dito bij *Hope*	4				
Dito bij *Stieglitz en C°*		92⅜			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		73¼			
POLEN, Certifikaten	4	87			
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4 5/16	4⅜		
PRUISSEN, Aand. met Lot. à R. 50		[illegible]			
OOSTENRIJK, Metalliek		[illegible]			
[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	
Ween. Bank bij *Goll en C°*					
Dito	4				
Letter B	5	92¾	92¾	92 13/16	
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5½				
MEXICO Nieuwe	3	25¼	25⅝	25⅜	
VENEZUELA à £ 100	3½	39	39	39¼	
GRENADA à £ 100	2				
Dito Uitgestelde		11 9/16	11 7/16	11½	
ECUADOR à £ 100		4 7/16			

Philad. bij Hope en C°. 5 pCt. 84, 88; Venezuela uitgestelde 16⅜; Grieken 5 pCt. 6, ⅜.

De handel was heden bij weinig variatie onbelangrijk, alleenlijk werden in Philadelphia's van 84 tot 88 eenige partijen van de markt genomen, en waren daardoor Bank-Aktien ook meer gezocht.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 56⅜	Livorno	2/m.	f 38½
„	zigt	56 1/16	Napels	„	81¼
Bordeaux	2/m.	55¾	Petersburg	„	1,87
„	½/m.	56⅛	Weenen	6/w.	32
Madrid	3/m.	246	Augsburg	„	35⅜
Cadix	„	247	Frankfort	„	98¾
Seville	„	243	Hamburg	2/m.	35¼
Bilbao	„	244	„	zigt	35 5/16
Lissabon	„	41½	Londen	2/m.	11,77½
Porto	„	41½	„	zigt	11,85
Genua	2/m.	46¾	Rotterdam	„	½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 4 Maart. Belg. leen. 2½ pc. 56¼. 1840/1842 5 pc. 98⅞; 1848, 98⅞; Spanje 1—3 pc. 23 1/16; Binnenl. 3 pc. 43¾ Rom. Leening 1835 —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 85.

LONDEN, 3 Maart. Cons. kont. 99½ a 99⅝; op tijd 99¼ a 99⅝; Braz. 102 a 104; 1829/39 102 a 104; Den. 3 pc. 83 a 85; 5 pc. 104 a 105; Ecuad. 5¼ a 5¾; Gren. 21 a 22; Uitgest. 11¼ a 11¾; Mexiko Nieuwe 24⅞ a 25; Peru 4½ pc 106 a 106½; Uitgest. 63 a 64; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 120, (N.) 4½ pc. 103½ a 104; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 38½ a 39; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 24⅞ a 24⅜; 3 pc. 48 a 48½; Coup. cert. 6¾ a 7½; Passive 5⅝ a 5⅞; Holl. 2½ pc. 66¼ a 66¾; id. 4 pc. 99 a 99½; Venez. 37¼ a 38½; Uitg. 15 a 17.

BERLIJN, 2 Maart. Schuldbr. 3½ pc. 93; Loten 148¼; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97; Pools. 4 pc. 92½; Loten fl. 500 92¼; Oost. Met. 5 pc. 87; Amsterdam zigt 142⅜ id. 2/m. 142⅛.

HAMBURG, 2 Maart. Rusl. Cert. 5 pc. 105; Oost. Met. 5 pc. 93; Spanje 1—3 pc. 22½; Binnenl. 3 pc. 40¼.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

BADENSCHE AANDEELEN, à Fl. 35. — *Negen-en-Twintigste Uitloting van 50 serien, welke heeft plaats gehad te Carlsruhe, den 28sten Februarij 1853.*

Serie 61	1025	2285	2606	3210	4239	4785	5955	7302	7623
241	1432	2401	2750	3645	4251	5246	6552	7454	7631
373	1639	2407	28 5	3812	4328	5421	6774	7462	7647
475	1812	2435	2862	3846	4330	5434	6939	7484	7769
868	1878	2602	2947	3910	4532	5525	7251	7564	7834

De trekking der prijzen geschiedt den 31sten Maart aanstaande.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 5 Maart.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. Nadat er in het begin dezer week nog 800 balen goed ordinair blanke en groenachtig *Java* tot 29½ en 29¼ cs. genomen zijn, is de kooplust aanmerkelijk verminderd en was heden goed ordinair *Java* bij enkele Ceelen, wederom tot 29 cs. verkrijgbaar. — Van de tegen 14 en 17 dezer bij de N. H. M. in veiling voorkomende 340,562 balen *Java*, wordt het Monster N° 16 Miersch, N° 20 zeer stik en N° 13 R/A geil bevonden.

THEE. Over het algemeen tot billijke prijzen met meerdere kooplust.

TABAK. In bijna alle soorten zeer stil en hebben zich de omzettingen uitsluitend bepaald tot de tweede hand.

SUIKER. *Ruwe* blijft dringend gevraagd. Van *Surinaamsch* zijn in veiling zeer grif verkocht: 440 vaten van f 25 tot f 28 en 194 zakken van f 27½ tot f 31, zijnde wederom f 2 boven taxatie. — Afgedaan van *Java*, 318 kranjangs N° 16 tot f 31, zeilende, alsmede 244 kranj. N° 13 tot f 30 zeer fraaije kwaliteit, liggende te Rotterdam. — *Geraffineerd* voor *Uitvoer* met zeer veel kooplust en tot verhoogde prijzen zijn dezer dagen de volgende partijen *Crushed* te leveren in deze en in de volgende maand, afgesloten: 150 mille kilo B K N° 1 tot f 32; 200 mille kilo B & H N° 1 tot f 31½, N° 2 tot f 30½; 100 mille kilo W & Z tot f 30. — Ook van *Melis* zijn diverse partijen tot vastere prijzen voor uitvoer omgezet. — In *Broodsuiker* zijn de prijzen op onze vorige noteering, onveranderd gebleven.

SPECERIJEN. De fijne soorten over het algemeen in eene betere stemming. — In Prima *Notenmuskaat* is veel omgezet tot 180 a 182 cs. en wordt nu op 185 cs. gehouden. *Noten* N° 2 160 a 162 cs., N° 3 118 a 120 cs., N° 4 72 a 75 cs. — *Foely* D 180 a 185 cs.

GEDROOGDE FRUITEN blijven zeer gewild, zonder prijsverandering.

RIJST, alleen in de ordinaire gepelde soorten tot onveranderde prijzen, met eenige handel.

POTASCH *Petersburger Casan* niet onder f 12½ E. te koop. — *Toskaansche* met weinig voorraad op f 13¾ a 14 E. gehouden.

DROOGERIJEN. Over het algemeen met veel handel. *Sulphas Chinini* tot verhoogde prijzen zeer gezocht. *Camphor*. Ruwe en Geraffineerde goed prijs vast. — *Radix Galanga* met koopers en weinig afgevers. — *Steranijs* tot 52½ a 55 cs. begeerd. — *Gom Copal*. Braziliaansche wordt voor goede soort op 57½ cs. gehouden. Van *Manilla* is een partijtje voor uitvoer opgeruimd. *Gom Damar* blijft zeer gezocht en wordt nu op 55 cs. gehouden. — Oost-Indische *Gom Elast.* gewild en niet onder 42½ cs. te bekomen. *Cassia Vera* tot 28 cs. met eenige kooplust.

VERFWAREN. *Indigo*. Niets dan kleine postjes verhandeld, uit gebrek aan eerstehands partijen; het artikel houdt zich echter goed staande. — *Cochenille*. 20 kistjes ordinaire kwaliteit *Java* vonden tot vorige prijzen nemers. — *Verfhouten* onveranderd, alleen *Lagana Campeche* wel zoo aangenaam en wat hooger gehouden. — *Sumak* kan worden voor export met f 3½ betaald. — *Harst*. Niets in gepasseerd. — *Terpentijnolij*. 50 vaatjes *Amer.* werden met f 38 betaald. — *Lood* 1200 ps. *Rhijn* zijn met f 15 betaald, wordt thans op f 15½ a f ¼ gehouden. — *Zwavel*. 125 ton 2e in loco zijn met f 8¼ Batr. betaald, thans niets onder f 8½ loco ter markt. — *Meekrap* onveranderd met vrij goede vraag tot vorige prijzen, vooral voor de nieuwe soorten.

STERKE DRANKEN. Van *Surinaamsche Rum* zijn deze week 69 stukken, tot vaste prijzen uit de eerste hand omgezet. — *Genever* 100 °/₀ eerste soort f 19; tweede soort f 18. — *Moutwijn* 91 °/₀ f 15 pr. Vat a kont.

METALEN. *Banca-Tin* is bij geryf met f 70½ betaald. — *Koper*. *Ruw* nominaal. — Men is voornemens tegen aanstaande Maandag 7 dezer, de verkoop te beproeven van 80 mille kilo *Kroon* en 80 mille kilo *Demidoff*, liggende te St. Petersburg, het eerste te leveren tegen aanstaande Junij, het tweede tegen September, waarvoor een bod bij inschrijving voor het geheel of voor een gedeelte zal aangenomen worden. — De houders zijn eenigzints hoog gestemd.

WAS. Inlandsch geel, iets hooger gehouden. — HONIG met onveranderde prijzen.

VETWAREN. In *Talk*, *Smeer* en *Traan* is geene verandering te vermelden. — *Ansjovisch* wederom iets stiller; van 1851 wordt nog op f 16½ gehouden.

ROTTERDAM, 4 Maart. In de heden gehoudene veiling van 5 vaatjes, 25/2 booten nieuwe Zantische Krenten werden 5 vjs. en 2/2 bn. opgehouden tot f 28, 2/2 bn. verkocht tot f 25¼ en 21/2 bn. verkocht tot f 16½ a f 17½. De 4 fusten jarige Patras zijn tot f 22 a f 23½ verkocht.

GRAANMARKT.

UTRECHT, 5 Maart. Tarwe f 10,00 tot 10,50; dito nieuwe f 8,00 a 9,50, dito (raauw-arige) f 10,00 a 11,00; Rogge f 6,50 tot f 7,10; Garst f 4,90 a f 5,10; Boekweit f 7,00 a f 7,60; Haver f 3,30 tot 4,00; Groene Erwten f 8,50 tot f 12,00; Boter f 0,90 tot f 1,10, het Ned. [illegible] Kaas f 20 tot f 22 de 100 Ned. ponden; Aardappelen f 2,50 a 3,40, per Ned. mud.

ALKMAAR, 4 Maart. Kaas. Kleine f 22, middelb. f 29.

ROTTERDAM, 5 Maart. Rogge. 118/2 ℔ nieuwe Litau f 212. — Boekweit. Nieuwe Rijn f 200, nieuwe grove Fransche f 180.

SCHIEDAM, 4 Maart. Rogge. Daar ligt gedroogde soorten gedurende deze week iets duurder betaald werden, zoo hielden houders van puik hard gedroogde, later mede iets boven de volgende besteedde prijzen, als 146/2 ℔ Koersche f 214 6/w; 142/2 ℔ dito f 202 3/m; 142/2 ℔ n. Koersche f 195 6/w; ligt gedroogde werd als volgt verkocht: 142/2 ℔ n. Riga f 175 1/m; 141/2 ℔ n. Archangel f 175 1/m, beiden in Entrepot.

Gerst ging wel zoo goed van de hand, tot iets hoogere prijzen, als: 127/2 ℔ Nassausche f 166 7/w; 126/2 ℔ Deensche f 171, 172 6/w; 128/2 ℔ Oldammer W. f 163 6/w; 128/2 ℔ N. Koersche f 203 6/w, 127/2 ℔ Oldammer W. f 164 6/w.

Moutwijn. De markt werd dagelijks op f 15 gehouden, hoewel onder de hand, behalve heden, iets lager werd afgegeven; heden zijn er orders voor buiten tot dien prijs onvervuld gebleven. Ook werd f 15½ besteed om bij open water en f 15½ om gedurende [illegible] te leveren.

Jenever f 18,50. — Amst. Proef f 19,75.

ANTWERPEN, 4 Maart. *Koffij*. Ferm met weinig handel. *Ruwe Suiker*. De 505 k. blonde Havana, die in veiling waren aangeslagen tegen Zaturdag, zijn u.t de hand verkocht.

LONDEN, 3 Maart. *Ruwe Suiker*. Vreemde. Ferm, doch niet veel gevraagd. In veiling golden 4500 z. Fernambuco 31 s. a 35 s. 6 d.

Geraffineerd. Veel gevraagd voor consumptie, doch niet hooger.

Koffij. Native Ceylan stil tot 48 a 49 s. voor goed ord.

Talk. Ferm. Geel Kaarsen 41 s. 3 d. a 44 s. 6 d.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 4 Maart. J. C. Loud Hzn., Johannes Albertus, Batavia. J. L. Mulder, Wilhelmina Arnolda, id.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den.... op 48° 16' N. Br., 14° 24' W.L. Batavia kapt. Poort van Batavia naar Rotterdam.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA Johannes Albertus, Loudt Hz. 3947 b. Koffij 295 sch. Tin, 1 partij Sapanhout, 1190 b. Bindrottingen, N. H. M.

— Wilhelmina Arnolda, Mulder 4140 b. Koffij, 291 sch. sch. Tin, 686 b. Bindrottingen, N. H. M.

RIVIER-VAART.

Rijnhoogte	ARNHEM 4 Maart	1 el 3 duim.
	KEULEN 3 „	5 vt. 7½

Voor de Katholieke Gemeente te Saxen-Gotha is bij de Redaktie ontvangen:

Van C. M. eene coupon	f 2.47½
Bedrag der vorige opgave	» 305.19½
Totaal	f 307.67

ADVERTENTIEN.

(2689) Heden overleed tot diepe droefheid van mij en mijne kinderen, mijne geliefde Echtgenoote, ANNA HAN, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van 62 jaren, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der stervenden.

AMSTERDAM, 2 Maart 1853. A. KRIEK.

[illegible]

(2691) Heden overleed, voorzien van de H. H. Sacramenten, mijn waarde Echtgenoot de Heer FRANS WILHELM WILDE, in den ouderdom van ruim 72 jaren.

UTRECHT, 3 Maart 1853. Wed. T. W. WILDE, HÜFFER.

Eenige kennisgeving.

DOOFHEID kan genezen worden door DR. PINTER'S MAGNETISCHE OORPILLEN.

Het zijn kleine Pillen in eene watje gerold, dat even als een gewoon watje in het Oor gestopt wordt.

Boekjes, waarin de wijze van gebruik en eenige nadere bijzonderheden aangegeven zijn, worden in het **VERKOOPHUIS** en bekende Depôts Gratis afgegeven.

Een Doosje, waarin 60 dezer watjes, wordt voor f 2.50 verkocht. Wij verzoeken Heeren Depôthouders ons alles mede te deelen wat hun over de uitwerking derzelve berigt wordt.

DR. F. M. FELDBERG in Weenen, betuigt, dat hij in zijne Praktijk Personen, die vele jaren Doof waren, daarmede genezen heeft, en dat iedere Doofheid daarmede genezen kan worden, als zij niet mede op de Wereld gekomen is, of als de Gehoorwerktuigen niet gedood zijn door Inspuitingen eener sublimaat-oplossing, hetgeen in sommige Ziekten gebezigd wordt. (2690)

(2688) Tegen Pº. Mei eerstkomende wordt in het vak van **GARENS** en **LINTEN** enz., hier ter stede, gevraagd, eene in dat vak bekwame **WINKELDOCHTER**, van de R. C. Godsdienst. Adres met eigenhandig geschrevene briefjes met opgaaf van ouderdom en waar informatien te bekomen zijn franco onder letter B. bij den Boekhandelaar [illegible], Haarlemmerdijk te Amsterdam.

Tegen 1º. Mei aanstaande TE HUUR, voor R. K. Huisgezinnen, voor eenen matigen prijs: Een **HUIS**, voorzien van zes KAMERS, KEUKEN, KELDER en verdere gerieven, benevens TUIN; staande in het dorp *Ginneken*, Provincie *Noord-Brabant*. Te bevragen bij den Eerw. Heer Pastoor aldaar. Brieven *franco*. (2687)

Er wordt gevraagd met Pº. Mei in een fatsoenlijk, burger Huisgezin, eene **WERKMEID**, tevens goed kunnende Kooken, van de R. K. Godsdienst, bekwaam voor haar werk, en [illegible] f 50. Adres (brieven franco Lett. D.) te Schiedam bij de Boekhandelaresse Wed. VAN PINXTEREN. (2683)

C. L. VAN LANGENHUYSEN berigt door deze zijnen geëerden Inteekenaren op

La Civiltà Cattolica,

waarvan zij geregeld 's maandelijks de afleveringen ontvangen, dat in overleg met het Bureau der uitgave te ROME, *er volstrekt geene onkosten zullen berekend worden* boven de abonnementsgelden.

De zich later genoemde [illegible] Inteekenaren zullen nu weldra de reeds verschenen afleveringen ontvangen; dezelve zijn bereids aangevraagd.

Men kan op dit zeer belangrijk Tijdschrift nog steeds bij bovengenoemde inteekenen.

Bij denzelven is ter perse:

Het Kruis van Christus,

ONS HEIL EN ONZE VERLOSSING.

KATHOLIEK GEBEDENBOEK

VAN DEN GELUKZALIGEN

Thomas à Kempis.

Volgens de zesde, verbeterde en vermeerderde Hoogduitsche uitgave.

Vertaald door S. J. FUNNEKOTTER, Kathol. Pastoor.

Verkrijgbaar in den Boekhandel van C. L. VAN LANGENHUYSEN:

CONFÉRENCES sur la Passion de N. S. J. C., par le R. P. DE JOSEPH VENTURA. 2 vol.	f 3.00
CONSIDÉRATIONS sur la Passion de N. S. Jésus-Christ, par de Lucerne	f 0.60
INSTRUCTIONS sur le Carême, par l'abbé RÉAUME	f 0.75
RÉFLECTIONS et AFFECTIONS sur les Souffrances de J. C. par S. ALPH. DE LIGUORI	f 0.45
LES SOUFFRANCES DE J. C. par le Père ALLEAUME. 4 vol.	f 0.95
MEDITATIEN over het Leven en de Mysterien van O. H. J. C., door DONKERS, 4 deelen	f 2.50
JESUS AAN HET KRUIS, het Boek der Uitverkorenen, door Pater J. P. DE SAINT JURE	f 0.80
HET SMARTVOL LIJDEN van O. H. J. C. volgens de beschouwingen van A. C. EMMERICH	f 0.80

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.

ALLOCUTIE

VAN ONZEN HEILIGEN VADER PIUS IX,

in het het geheim consistorie van 7 Maart 1853.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

PII DIVINA PROVIDENTIA PAPAE IX.

ALLOCUTIO

HABITA IN CONSISTORIO SECRETO

DIE VII. MARTII ANNO MDCCCLIII.

Venerabiles Fratres:

Cum placuerit misericordiarum Patri, et Deo totius consolationis magnum gravissimis Nostris angustiis afferre levamen, tum nulla interposita mora illud Vobiscum communicamus, Venerabiles Fratres, ac pro certo habemus, parem Nostrae vestram futuram esse laetitiam. Vobis enim nuntiamus, optatissimum singulari Divinae Clementiae beneficio illuxisse diem, quo [illegible] Hollandiae, et Brabantiae Regno [illegible] Episcoporum Hierarchiam juxta communes Ecclesiae regulas restituere, atque ita dilectissimae illius Dominici gregis partis incolumitati ac prosperitati majorem in modum consulere possimus. Nemo vestrum ignorat, Venerabiles Fratres, quae fuerit illarum regionum vel a primis christianae religionis saeculis conditio, et quomodo illi populi septimo vertente saeculo a Sancto Villibrordo apostolica plane virtute clarissimo, ejusque in sacro ministerio sociis divinam Christi Domini religionem, ac doctrinam acceperint, didicerint, quae tam faustos tam felices habuit progressus, ut paulo post S. Sergius I. Decessor Noster Ultrajectensem Episcopalem Sedem erigendam, eamque ipsi Villibrordo regendam et moderandam censuerit. Atque optime noscitis quanta industria, constantia, contentione tum idem S. Villibrordus, tum S. Bonifacius Germaniae Apostoli titulo merito insignitus, tum alii subsecutis inde temporibus Antistites, quorum aliqui Sanctorum Caelitum ordini adscripti fuere, nullis neque consiliis, neque laboribus, neque vigiliis sibi parcendum esse duxerint, ut per easdem regiones quotidie magis Catholicam fidem longe lateque propagarent, omnesque earum regionum populos sanctissimis ipsius fidei praeceptionibus imbuerent, atque nutrirent. Hinc sanctissima nostra religio in iisdem regionibus, divina adspirante gratia, ita firma consistere, ac magis magisque augescere, vigere, et efflorescere visa est, ut anno millesimo quingentesimo quinquagesimonono rec. me. Paulus IV. Decessor Noster suis Apostolicis Litteris Ultrajectensem Episcopalem Sedem Metropolitanae Ecclesiae dignitate, juribus, et privilegiis decorandam, et quinque alias Episcopales Sedes ipsius Ultrajectensis Archiepiscopatus Suffraganeas in illis regionibus erigendas existimaverit.

Atque utinam in dilecta illa Dominici agri parte, quae prospere feliciterque exculta uberrimos laetissimosque justitiae fructus in dies erat editura, inimicus homo nunquam superseminasset zizania! Utinam in illos fideles populos nunquam irruissent catholicae religionis hostes [illegible] que hic jam commemorare voluimus luctuosissimam sane eorum temporum perturbationem, et maxima omnibusque notissima damna, quibus cum summo fidelium detrimento florentissimae illae Ecclesiae miserandum in modum afflictae, divexatae, ac prostratae fuere. Quamobrem, veluti probe cognoscitis, Romani Pontifices, qui magnis infirmorum membrorum Christi periculis pastoralem diligentiam adhibere nunquam intermiserunt, nihil certe inausum, nihilque intentatum reliquere, ut afflictis illis Ecclesiis omnem opem afferrent, et gravissima averterent mala, quibus illi premebantur fideles. Atque haud opus est, ut Vobis in mentem revocemus quibus paternis prorsus curis, quibusque providentissimis, ac sapientissimis consiliis Gregorius XIII, Clemens VIII, Alexander VII, Clemens IX, Innocentius XII, Benedictus tum XIII, tum XIV, aliique Decessores Nostri sine intermissione allaboraverint, ut Hollandiae, ac Brabantiae Catholicis omni ope et studio succurrerent, et illas Ecclesias ab interitu vindicarent, atque in pristinum splendorem restituerent; cum haec omnia Vobis apprime nota sint, Venerabiles Fratres. Atque etiam scitis quanta sollicitudine rec. me. Gregorius XVI Praedecessor Noster omnem operam ad religionis negotia in illis regionibus magis magisque componenda, et ad ecclesiasticam disciplinam instaurandam contulerit. Etsi vero idem Praedecessor Noster, Serenissimo illo Rege favente, haud omiserit multa provide sapienterque constituere, ac prae oculis habere exoptatam Episcopalis Hierarchiae instaurationem, tamen ob temporum adjuncta hujusmodi opus tunc minime urgendum esse duxit, ac Vicarios Apostolicos Episcopali dignitate ornatos in Brabantia augendos censuit.

Itaque vehementer laetamur, cum Nos Divina Clementia, licet immeritos, reservasse videatur ad illud opus perficiendum, in quo Praedecessores Nostri tanta cura, et studio elaboraverant. Equidem ubi inscrutabili Dei judicio ad hanc sublimem Principis Apostolorum Cathedram evecti fuimus, illico summa alacritate, omnique sollicitudine curas, cogitationesque Nostras ad ecclesiastica illius Regni negotia convertimus. Ac pro Apostolici Nostri ministerii munere, et singulari illa caritate, qua ejusdem Regni fideles prosequimur, nihil certe antiquius habuimus, quam ea omnia peragere, quae et sanctissimae nostrae religionis rationibus, et eorumdem fidelium utilitati maxime conducere possent. Incredibili igitur animi Nostri consolatione perspeximus tandem advenisse illud tempus tantopere exoptatum, quo ibi cum maximo rei catholicae emolumento, et illorum fidelium bono Episcopalis Hierarchia ex communibus Ecclesiae regulis possit instaurari. Namque animadvertimus, catholicam in eo Regno religionem, Deo bene juvante, magis in dies progredi, et permagnum Catholicorum ibi degentium numerum passim augeri, et benevolam ac propensam esse illius Serenissimi Regis erga Catholicos ipsos sibi subjectos voluntatem, et quotidie magis ea amoveri impedimenta, quae rei catholicae olim adversabantur, quaeque penitus amovenda esse confidimus ob illorum aequitatem et justitiam, qui illius Gubernii res moderantur, atque administrant. Accedit etiam, ut non solum Venerabiles Fratres, qui Vicarii Apostolici munere ibi funguntur, verum etiam universus ille Clerus, et quamplurimi laici viri cujusque ordinis et conditionis enexis, iteratisque precibus a Nobis efflagitarint, ut ibi commemoratam Episcoporum Hierarchiam restituere vellemus. Vos ipsi intelligitis, Venerabiles Fratres, quo lubenti laetoque animo has postulationes exceperimus, cum Nostrae omnes curae, sollicitudines, studia, consilia eo semper spectaverint, ut ejusmodi res ad optatum exitum posset adduci. Quapropter, audito consilio VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalium Congregationis Fidei propagandae praepositae, quibus gravissimum hoc negotium examinandum commisimus, nihil Nobis gratius, nihil optabilius esse poterat, quam ut in Hollandiae, ac Brabantiae regno Episcopalem Hierarchiam juxta ardentissima Nostra desideria instauraremus. In illo itaque Regno ecclesiastici regiminis formam ad eum plane modum [illegible] tio illo Vicariorum [illegible]. Quocirca ecclesiasticam ibi provinciam instituentes decrevimus, quinque Episcopales Sedes in praesentia esse erigendas, nempe Ultrajectensem, Harlemensem, Buscoducensem, Bredanam, et Ruremundensem. Ac memoria repetentes vetera illustria sane facta, et monumenta ejusdem Ultrajectensis Sedis, quae, veluti diximus, a Paulo IV. Decessore Nostro Archiepiscopalis Ecclesiae honoribus ac privilegiis fuit decorata, ac sanctissimae nostrae religionis rationes, et alia gravissima rerum adjuncta serio considerantes, plane non dubitavimus, eamdem Ultrajectensem Sedem ad pristinam Metropolitanae Ecclesiae dignitatem ac splendorem evehere et restituere, eique alias commemoratas quatuor Suffraganeas Episcopales Sedes attribuere. Habetis, Venerabiles Fratres, quae Vobis non sine magna animi Nostri laetitia de Episcopalis in Hollandiae ac Brabantiae regno Hierarchiae instauratione breviter raptimque significanda existimavimus. Apostolicas vero de hac re Litteras iam proferri, illasque Vobis exhiberi mandavimus, ut clarius ac plenius ea omnia noscere possitis, quae ad hanc ipsam rem pertinent.

Nunc autem plane non dubitamus, quin pari consolatione et gaudio audituri sitis quae pro Apostolica Nostra sollicitudine egerimus, ut catholica Ecclesia ejusque salutaris doctrina in Costaricensi Americae meridionalis Republica majora in dies incrementa suscipiat. Neminem Vestrum latet quam vehementer de Ecclesiis in America meridionali existentibus anxii atque solliciti simus, et qua impensa cura, atque studio illarum indigentiis occurrere non desinamus, et quantopere exoptemus omnes invenire rationes, quibus easdem Ecclesias sublevare et recreare possimus. Hinc laetitia prorsus, gratissimoque animi Nostri sensu excepimus petitionem Dilecti Filii Illustris et Honorabilis Viri Ioannis Raphaelis Mora hodierni praedictae Costaricensis Reipublicae Praesidis, qui a Nobis enixe postulavit, ut ecclesiasticas illius ditionis res ordinare vellemus. Cum ejusmodi desideria Nostris studiis plane faverent, manum operi statim admovimus, ac Dilecto Filio Nostro Iacobo S. R. E. Cardinali Antonelli a publicis Nostris negotiis in mandatis dedimus, ut de componendis in illa Republica Religionis, Ecclesiaeque negotiis, quae potior Nostra est cura, cum Dilecto Filio Nostro Viro Marchione Ferdinando de Lorenzana ejusdem Reipublicae apud Nos et hanc Sanctam Sedem Ministro atque ad hoc peragendum negotium destinato ageret. Itaque, suscepta tractatione Conventio fuit inita, cui uterque subscripsit, postquam ejusdem Conventionis capita, seu articuli Nostro jussu a peculiari VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalium Congregatione maturo examine perpensi, atque a Nobis rati habiti fuerunt. Plenam, accuratamque de iis omnibus, quae conventa sunt, cognitionem habebitis, Venerabiles Fratres, cum Apostolicae de hac re Litterae editae fuerint. Interim vero non mediocri jucunditate Vobis significamus, cautum fuisse in primis, ut ibi Catholica Religio omnibus suis juribus libere, ac tranquille perfrui debeat, quibus ex divina sua institutione, et Sacrorum Canonum sanctione potitur; utque in omnibus illius ditionis scholis instituendi ac docendi ratio cum ejusdem catholicae Religionis doctrina congruere debeat. Constitutum quoque est, ut Venerabilis Frater Episcopus S. Iosephi, aliique omnes Antistites, qui inibi esse poterunt, quando novae erigantur Dioeceses, in pastoralis muneris partibus obeundis, propriaque jurisdictione exercenda plenam habeant libertatem, scholis advigilent, ac theologicae praesertim doctrinae, aliarumque sacrarum disciplinarum institutionem omnimoda libertate dirigant, et moderentur. Decretum quoque est, ut Ecclesiae, ejusque sacris Ministris congrua, decens, et omnino libera, atque in tuto posita dos attribuatur, et omnes illius Reipublicae fideles cum hac Apostolica Sede catholicae veritatis, et unitatis centro libere communicare valeant; ut Religiosae Familiae ex proprii instituti regulis ibi denuo commorari queant. Sancitum [illegible] et vindicatum jus est, quo pollet Ecclesia [illegible] scilicet et possidendi [illegible] studio op- [illegible], quo infideles, [illegible] Reipublicae territorio morantur, ac misere sedent in tenebris, et umbra mortis, collustrentur evangelicae lucis radiis, atque ad unicum Christi ovile traducantur. Omni cura prospeximus, ut ecclesiastica disciplina majorem in modum vigeat, ac diligentissime in iis etiam servetur, de quibus nulla in Conventione mentio est facta. Ratione autem habita tum bonorum, quae ex ejusmodi Conventione in rem catholicam redundare cognovimus, tum redituum, qui Ecclesiae, ejusque sacris Ministris adtributi fuere, ejusdem Reipublicae Praesidi, ejusque in munere ipso Successoribus honorificum jus concedendum censuimus, nominandi scilicet ad Episcopales Sedes, et ecclesiastica quaedam Beneficia, cum illa vacaverint.

Haec omnia, quae maximo Nobis solatio inter multiplices, molestissimasque Nostri Pontificatus sollicitudines extiterunt, Vobis nuncianda erant, Venerabiles Fratres. Ac persuasissimum Nobis est, Vos pari laetitiae sensu accepisse quae ad majorem Divini Numinis gloriam, ejusque Sanctae Ecclesiae incrementum, et prosperitatem, atque ad animarum salutem cum in florentissimo Hollandiae et Brabantiae Regno, tum in Costaricensi

Republica a Nobis peracta et constituta sunt. Verum dum hac consolatione utimur, haud satis exprimere possumus acerbissimum dolorem, quo dies noctesque angimur ob crudelissimum et nunquam satis detestandum bellum, quo in aliis multis iisque amplissimis ditionibus Catholica divexatur, et laceratur Ecclesia. Siquidem in his regionibus saeva immaculatae Christi Sponsae vulnera in dies infliguntur, et catholica fides ac doctrina oppugnatur, proculcatur, et sacrae atque ecclesiasticae res omnibus angustiis, et offensionibus premuntur, et morum depravatio ac perversae omnis generis opiniones, et errores dominantur. Itaque, Venerabiles Fratres, assiduis enixisque precibus Deum orare et obsecrare nunquam intermittamus, ut pro sua bonitate necessarias Nobis vires impertiri, ac Nostris curis, laboribus, consiliis benedicere velit, quo tantam malorum congeriem avertere possimus.

Jam vero ad amplissimum Vestrum Ordinem animum intendentes, statuimus hodierno die viros ingenii, pietatis, doctrinae, et rerum gestarum laude praestantes in Collegium Vestrum cooptare. Antequam vero id agamus, manifestandos esse ducimus duos Cardinales, quos in Consistorio die 15 mensis Martii superiori anno a Nobis habito creavimus, et hactenus in pectore reservavimus. Horum primus est Venerabilis Frater Michael Viale Prelà Archiepiscopus Carthaginiensis, qui vitae integritate, morum gravitate, et comitate spectabilis, ac praestanti ingenio et doctrina praeditus, postquam Apostolici Nuntii munere apud Regiam Bavaricam Aulam summa cum laude est perfunctus, munus idem penes Caesaream et Apostolicam Vindobonensem Aulam plures per annos impeditissimis temporibus, ac trepidis in rebus tanta fide, sagacitate, prudentia, labore, et rei catholicae studio obivit, ut de Apostolica hac Sede egregie meritus communem omnium existimationem sibi merito, atque optimo jure comparaverit.

Alter vero Cardinalis, quem una publicamus, est Venerabilis Frater Ioannes Brunelli Archiepiscopus Thessalonicensis. Is quoque religionis laude, morumque probitate spectatus, ac sacra praesertim doctrina excultus, postquam Canonici Iuris scientiam in Romano Archigymnasio cum sui nominis fama, et auditorum utilitate tradidit, tam multos operososque labores pro Apostolica Sede pertulit, in gravissimis obeundis muneribus Secretarii Congregationum Negotiis Ecclesiasticis extraordinariis, et Christianae Fidei propagandae praepositarum, ac Nostri apud Regiam Catholicam Hispanam Aulam Nuncii, ut indefessam, ac strenuam, quam eidem Apostolicae Sedi navavit operam, Cardinalitiae dignitatis praemio remunerandam esse judicaverimus.

Post evulgatos quos diximus, sex alios hodierno Consistorio Cardinales creamus. Atque horum unus est Venerabilis Frater Ioannes Scitowski Archiepiscopus Strigoniensis. Hic excellenti pietate, aliisque egregiis animi dotibus clarus ab Episcopatu Quinque Ecclesiensi ad Archiepiscopalem Sedem Strigoniensem evectus ita omnibus illis virtutibus, quae Episcopum maxime decent, semper enituit, ut Carissimus in Christo Filius Noster Franciscus Iosephus Austriae Imperator eum Nobis plurimum commendaverit, atque ut Cardinalis a Nobis fieret postulaverit. Nos igitur Virum et suis meritis maxime illustrem, ac tanta tantique apud Nos ponderis commendatione decoratum quam libentissime Vestro Ordini adscribimus.

Gaudemus etiam Cardinalatus honore decorare alium Venerabilem Fratrem. Is est Venerabilis Frater Franciscus Nicolaus Morlot Archiepiscopus Turonensis, qui insigni religionis et pietatis studio, ac pari in hanc Apostolicam Sedem fide, et observantia spectatus Aurelianensium primum Episcopus, postea ad Archiepiscopalem Turonensem Ecclesiam regendam evocatus tanta cura, industria, sedulitate omnes pastoralis muneris partis implere, atque de catholica Ecclesia bene mereri contendit, ut illum dignissimum arbitremur, quem in Vestrum Ordinem adsciscamus. Quod dum agimus, rem Carissimo in Christo Filio Nostro Napoleoni Francorum Imperatori gratissimam facere certi sumus, cum Ipse id a Nobis vehementer petierit.

His addimus Venerabilem Fratrem Iustum Recanati Episcopum Tripolitanum in partibus infidelium Lydiae. Hic a primo aetatis suae flore Religiosum Ordinem minorum Cappuccinorum amplexus, regularis disciplinae studio, modestiae laude, iisque omnibus virtutibus, quae Religiosum virum summopere decent, ornatus, ac philosophicarum et theologicarum potissimum disciplinarum peritia praestans, Collegio Missionum Exterarum ejusdem Ordinis summo cum zelo praefuit, et Senogalliensem Dioecesim sapienter, prudenterque administravit, ac tam sedulam solertemque Nobis, et Apostolicae Sedi in gravissimis cognoscendis negotiis praebuit operam, ut illum ad Cardinalitiam Dignitatem evehendum esse arbitremur.

Eadem porro Dignitate augemus Dilectum Filium Dominicum Savelli, qui Delegati Apostolici munere perfunctus plures Pontificiae Nostrae Ditionis Provincias est moderatus, ac deinde inter Clericos Camerae Apostolicae adscitus, et hujus almae Nostrae Urbis Gubernator, ac S. R. E. Vice-Camerarius renunciatus, in his exercendis muneribus suam integritatem, prudentiam, consilium, dexteritatem ita Nobis probavit, ut eum eodem apud Vos loco habere voluerimus.

Pergratum autem Vobis fore existimamus, a Nobis in amplissimum Vestrum Ordinem cooptari Dilectum Filium Prosperum Catherini, cujus eximia vitae integritas, religio, pietas, ingenium, doctrina Vobis est perspecta, cum gravissima munera Secretarii Congregationis Studiis moderandis praepositae, et Judicis Sacrarum Cognitionum et Decani Collegii Protonotariorum Apostolicorum Participantium, atque Assessoris Inquisitionis in hac Urbe praeclare obierit.

Aequis vero plausibus Vos excepturos esse putamus alium spectabilem virum, quem Vestro Ordini adscribendum esse censuimus. Is est Dilectus Filius Vincentius Santucci, qui, ut nostis, egregiis animi, ingeniique dotibus ornatus, ac religionis et pietatis laude praestans, sacraque potissimum doctrina apprime excultus, postquam plures per annos, difficillimis temporibus Alter a Cardinali a publicis negotiis in multiplici, gravissimaque rerum publicarum procuratione sedulam, utilemque impendit operam, tanta prudentia, consilio, perspicacia laboriosissimum munus Secretarii Congregationis Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae sustinuit, ut illum Sacra Purpura honestandum omnino esse duxerimus.

Hi sunt praeclari Viri, quos in amplissimum Vestrum Ordinem cooptandos esse judicavimus.

Quid Vobis videtur?

Auctoritate Omnipotentis Dei, Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, ac Nostra declaramus S. R. E. Presbyteros Cardinales

MICHAELEM VIALE PRELÀ *Archiepiscopum Carthaginiensem*,
IOANNEM BRUNELLI *Archiepiscopum Thessalonicensem*,

Insuper creamus S. R. E. Presbyteros Cardinales

IOANNEM SCITOWSKI *Archiepiscopum Strigoniensem*,
FRANCISCUM NICOLAUM MORLOT *Archiepiscopum Turonensem*,
JUSTUM RECANATI *Episcopum Tripolitanum*.

Diaconos vero

DOMINICUM SAVELLI,
PROSPERUM CATERINI,
VINCENTIUM SANTUCCI.

Cum dispensationibus, derogationibus, et clausulis necessariis et opportunis.

In Nomine Patris ✝ et Filii ✝ et Spiritus ✝ Sancti. Amen.

VERTALING:

ALLOKUTIE

VAN ONZEN HEILIGEN VADER PIUS IX,

IN HET GEHEIM KONSISTORIE VAN 7 MAART 1853.

Eerwaardige Broeders!

Het heeft den Vader der barmhartigheden, den God aller vertroosting behaagd aan Onze zoo smartvolle angsten eene groote verkwikking te schenken, en Wij hebben u onverwijld daarin willen doen deelen, in de verzekering, E. B. dat uwe vreugde de Onze zal evenaren. Wij maken u alzoo bekend dat door eene bijzondere gunst der goddelijke goedertierenheid, de zoo lang gewenschte dag verschenen is, dat Wij in het bloeijend koningrijk van Holland en Brabant de gewone hierarchie der Bisschoppen kunnen herstellen volgens de algemeene regelen der Kerk, en alzoo op de krachtigste wijze kunnen zorgen voor het heil en het welzijn van dit zeer beminde gedeelte van de kudde des Heeren. Aan niemand onzer, E. B. is het onbekend, hoedanig van de eerste eeuwen der Christenheid af, de toestand was dier gewesten, en hoe, in de zevende eeuw, door de zorgen van den door zijne apostolische deugden zoo beroemden H. Willibrordus en van zijne medearbeiders in de H. Dienst, die volken de goddelijke godsdienst en de leer van Christus Onzen Heer ontvingen en aannamen, welker vorderingen zoo snel waren, dat kort daarop Onze Voorganger, St. Sergius I, meende den Bisschoppelijken Zetel van Utrecht te moeten oprigten, en Willibrordus zelven met het beheer daarvan te moeten belasten.

Het is u almede bekend met welke zorg, met welke volharding, met welken ijver, diezelfde H. Willebrordus, voorts de H. Bonifacius, die den roemrijken naam van Apostel van Duitschland verdiende, en in lateren tijd andere Bisschoppen, waarvan velen onder de Heiligen staan opgeschreven, zich beijverden om dagelijks meer en meer het katholiek geloof in die gewesten te verbreiden, geenerlei gevaar ontziende om het aan de bewoners dezer streken in te prenten, en hen in de onderhouding van deszelfs heilige geboden te bevestigen. Door den bijstand der goddelijke genade won onze heilige godsdienst daar zooveel veld, zij groeide er zoo zeer aan, en werd er zoo bloeijend, dat in 1559, Onze voorganger, Paulus IV, roemrijker gedachtenis, meende door zijne Apostoliesche brieven den Bisschoppelijken Zetel van Utrecht met den titel, de regten en voorregten van Metropolitaan-kerk te moeten bekleeden, en als *suffraganen* van deze Aartsbisschoppelijke Kerk vijf andere bisschoppelijke zetels te moeten oprigten.

En gave God, dat de vijandige mensch nimmer onkruid hadde gezaaid onder dat zoo beminde deel van den akker des Heeren, die, bij eene gelukkige bebouwing, met elken dag overvloediger en schooner vruchten moest opleveren! Gave God, dat nimmer de vijanden der godsdienst inbreuk hadden gemaakt in den boezem dier trouwe volken, door met alle middelen te trachten hen aan hare armen te ontrukken! Wij zullen hier niet herinneren aan de altoos betreurenswaardige verwarringen van dat tijdstip, noch aan de groote, zoo bekende rampen, ten gevolge waarvan, tot overgroote schade der geloovigen, die zoo bloeijende kerken ellendiglijk vernield werden en vervallen zijn. Gij weet hoe de Roomsche Pausen, wier herderlijke waakzaamheid nimmer verwaarloost wat door het uiterste gevaar der lijdende ledematen van Christus gevorderd wordt, beproefd hebben al wat bij mogelijkheid beproefd konde worden, om die verdrukte kerken te hulp te komen, en de vreesselijke rampen, die daar op de geloovigen drukten, van dezelve af te wenden.

Het is derhalve niet noodig u te herinneren, met welke vaderlijke zorgen, met welke wijsheid en voorzigtigheid Gregorius XIII, Klemens VIII, Alexander VII, Klemens IX, Innocentius XII, Benediktus XIII, Benediktus XIV en Onze andere Voorgangers onafgebroken gearbeid hebben om de Katholieken van Holland en Brabant te hulp te komen, die kerken te doen herleven, en in derzelver ouden luister te herstellen. Al die zaken zijn u volkomen bekend, E. B. Gij weet insgelijks met welke zorgvuldigheid Onze Voorganger Gregorius XVI, roemrijker gedachtenis, alles in het werk heeft gesteld om in deze gewesten de godsdienstzaken meer en meer gunstig te regelen en er de kerkelijke tucht vast te stellen. Daar de edele Vorst zijnen arbeid begunstigde, regelde hij met even veel wijsheid als voorzigtigheid in dat land onderscheidene dingen; doch alhoewel het denkbeeld van het zoo gewenschte herstel der bisschoppelijke hierarchie hem gestadig voor den geest zweefde, achtte hij nogtans de omstandigheden niet geschikt om op die zaak aan te dringen, en hij vergenoegde zich met in Brabant het getal der Apostolische, met de bisschoppelijke waardigheid bekleede, Vikarissen te vermeerderen.

Het strekt ons daarom tot eene groote blijdschap te zien dat, in weerwil Onzer onwaardigheid, de goddelijke goedertierenheid Ons de vervulling schijnt te hebben voorbehouden van een ontwerp, hetwelk Onze Voorgangers met zooveel ijver en met zooveel inspanning hebben voorbereid. Sedert Wij door Gods ondoorgrondelijk besluit tot dezen hoogen Zetel van den Prins der Apostelen zijn verheven, hebben wij met den grootsten ijver en de levendigste belangstelling Onze zorgen en Onze gedachten aan de kerkelijke zaken van dit koningrijk toegewijd. Gelijk de taak van Ons Apostolisch werk en de bijzondere liefde, die wij den geloovigen van dat Land toedragen, van Ons vorderden, hebben Wij niets meer ter harte genomen dan alles te doen wat hun welzijn en dat van Onze allerheiligste godsdienst zou kunnen bevorderen. Daarom werd Onze ziel met eene onuitsprekelijke vertroosting vervuld, toen wij den zoo gewenschten tijd zagen naderen, waarin, tot groot nut der Katholieke zaken en der geloovigen in die gewesten, het mogelijk werd aldaar de bisschoppelijke hierarchie overeenkomstig de algemeene regelen der Kerk te herstellen.

Wij hebben in der daad opgemerkt, dat door Gods gunst de katholieke godsdienst in dat koningrijk met den dag toenam; dat het reeds zoo aanmerkelijk getal Katholieken, die het bewonen, nog aangroeide; dat deszelfs edelaardige Koning vol welwillendheid was voor zijne Katholieke onderdanen; kortom, dat de hinderpalen, die vroeger aan het welzijn van Onze godsdienst in den weg stonden, dagelijks minder werden en eindelijk geheel zouden verdwijnen; iets waarop de geest van billijkheid en regtvaardigheid, waarmede zij, die de zaken van dat Rijk beheeren en besturen, vervuld zijn, Ons het vertrouwen inboezemt. Voegen Wij er bij, E. B., dat niet alleen de Apostolische Vikarissen, maar ook de gansche Geestelijkheid en een groot aantal leeken van allerlei rang en stand Ons herhaaldelijk om dit herstel der bisschoppelijke hierarchie hebben gebeden. Gij begrijpt, E. B., met hoeveel blijdschap Wij die aanzoeken hebben ontvangen, nademaal Wij sedert zoo langen tijd al Onze zorgen, al Onze pogingen, al Onzen ijver, al Onze inspanningen hebben aangewend om de zaken tot het verkrijgen van dien gelukkigen uitslag voor te bereiden.

Na alzoo den raad te hebben ingenomen van Onze E. B. de Kardinalen der H. Roomsche Kerk van de Kongregatie der Propaganda, aan welke Wij het onderzoek dezer gewigtige zaak hadden opgedragen, konde daarom niets Ons zoeter en aangenamer zijn, dan volgens Onze wenschen de bisschoppelijke hierarchie in Holland en Brabant te herstellen. Wij hebben alzoo de kerkelijke regeling in dat rijk terug gebragt tot den vorm, dien zij heeft bij de andere meest beschaafde volken, en waar geenerlei bijzondere reden de buitengewone dienst der Apostolische Vikarissen vereischt. Eene kerkelijke provincie aldaar instellende, hebben Wij bepaald, dat thans aldaar vijf Bisschoppelijke

Zetels worden opgerigt, te weten: Utrecht, Haarlem, 's Hertogenbosch, Breda, Roermond. En Ons het luisterrijk verleden en de gedenkteekenen van den Zetel van Utrecht herinnerende, die, gelijk Wij gezegd hebben, door Paulus IV, Onze Voorganger, met de eer en de voorregten van het Aartsbisdom werd bekleed — daarenboven het meerdere voordeel van Onze allerheiligste godsdienst en den eisch der omstandigheden in overweging nemende, hebben Wij niet geaarzeld den Zetel van Utrecht in zijne aloude waardigheid van Metropolitaan-Zetel te herstellen, hem tevens de andere Bisschoppelijke Zetels als *suffraganen* toevoegende. Ziedaar E. B. wat Wij u kortelijk en beknoptelijk meenden te moeten mededeelen, omtrent het herstel der bisschoppelijke hierarchie, welke tot overgroote blijdschap Onzer ziel in Holland en Brabant heeft plaats gehad; evenwel hebben Wij bevel gegeven, dat Onze Apostolische brieven daaromtrent u worden medegedeeld, opdat gij eene meer volkomen en algeheele kennis van al wat deze zaak betreft zoudt kunnen erlangen.

Wij twijfelen geenszins of gij zult met gelijke voldoening vernemen wat Wij verrigt hebben, om den vooruitgang der Katholieke Kerk en van hare zaligmakende leer in de republiek Costa Ricca en Zuid-Amerika te bevorderen. Gij weet allen welke zorgen en bekommeringen ons de in Zuid-Amerika gelegene Kerken baren. Wij houden niet op van in derzelver behoeften te voorzien, door alle pogingen van Onzen ijver, en Wij sporen vuriglijk alle geschikte middelen op, om haar te hulp te komen en een nieuw leven te schenken. Het is daarom met een innig gevoel van vreugde en erkentelijkheid, dat Wij het aanzoek hebben ontvangen, dat Ons gedaan is door Onzen welbeminden zoon, den roemrijken en zeer geachten heer Joan Rafaël Mora, tegenwoordig President der republiek Costa Ricca, om de kerkelijke zaken van dat land te willen regelen. Dit aanzoek, zoo uitmuntend aan Onze wenschen beantwoordende, hebben Wij aanstonds de handen aan het werk geslagen, en Onzen welbeminden Zoon Jacobus Antonelli, Kardinaal der Heilige Roomsche Kerk en Sekretaris van Staat, belast om deze zaak te behandelen met Onzen welbeminden Zoon Ferdinand van Lorenzana, minister der republiek Costa Ricca bij Ons en bij den H. Stoel. Dienvolgens is eene Overeenkomst gesloten en wederzijds geteekend, nadat hare artikelen op Onzen last aan het onderzoek van eene bijzondere Kongregatie van Onze E. B. de Kardinalen der H. Roomsche Kerk waren onderworpen en door Ons bekrachtigd geworden.

Gij zult van die Overeenkomst algeheele kennis dragen, E. B., door de bij die gelegenheid uitgevaardigde Apostolische brieven.

Inmiddels strekt het Ons tot geen geringen troost U te zeggen, dat er vooreerst bepaald is dat in de republiek Costa-Ricca de katholieke godsdienst in vrede en in vrijheid alle regten zal genieten, welke zij bezit krachtens hare goddelijke instelling en de bepalingen bevat in de heilige Canons; dat in alle scholen de opvoeding en het onderwijs steeds in overeenstemming moeten zijn met de leer der katholieke godsdienst; dat Onze Eerwaardige Broeder, de Bisschop van St. Jozef, en de andere Prelaten die in de republiek worden aangesteld, wanneer daar nieuwe zetels zullen gevestigd worden, algeheele vrijheid zullen hebben om de pligten hunner bediening te vervullen, hunne jurisdiktie uit te oefenen, de scholen te bewaken, kortom hunne diocesen in te rigten en te besturen, voornamelijk in hetgeen de theologische leer en de andere kerkelijke wetenschappen betreft. Er is insgelijks bepaald dat eene voegzame, behoorlijke, op vasten grondslag gevestigde en tot geenerlei dienstbaarheid verbindende dotatie aan de Kerk en hare bedienaren zal worden toegekend, dat de geloovigen van deze republiek insgelijks met den H. Apostolischen Stoel het middelpunt der katholieke eenheid en waarheid zullen kunnen verkeeren, en dat de godsdienstige gezelschappen zich aldaar onder bestuur hunner eigen regels zullen kunnen vestigen. Het regt der Kerk [illegible] erkend en bekrachtigd.

Er is overeengekomen dat er onderstand zal verleend worden, opdat de ongeloovigen, die het grondgebied dezer republiek bewonen en ellendiglijk in de duisternissen en schaduwen des doods verkeeren, bij gunstige gelegenheid het licht van het Evangelie deelachtig en tot den eenigen schaapstal van Christus terug gebragt worden. Alle maatregelen zijn genomen, opdat de kerkelijke tucht herleve en zorgvuldig onderhouden worde in alle zaken, waaromtrent in de overeenkomst niet gesproken wordt. Met het oog op het voordeel, dat uit deze overeenkomst voor de Katholieke Kerk zal voortspruiten, en in het bijzonder acht gevende op de inkomsten, die aan de Katholieke Kerk en aan hare bedienaren zijn toegekend, hebben Wij aan den President dier republiek en aan zijne opvolgers in die waardigheid het regt verleend om tot de bisschoppelijke zetels en tot eenige andere kerkelijke beneficien, wanneer die vakant worden, te benoemen.

Wij moesten, E. B. u bekend maken met deze dingen, welke voor Ons eene groote vertroosting zijn geweest te midden der zoo talrijke en zoo zware bekommernissen van Ons Pausschap. En Wij hebben de innige overtuiging, dat gij met hetzelfde gevoel van vreugde vernomen hebt al hetgeen Wij verrigt en tot stand gebragt hebben zoowel in het zeer bloeijende Koningrijk van Holland en Brabant, als in de Republiek van Costa-Ricca, voor de hoogste glorie van God, voor de uitbreiding en den bloei der H. Kerk en voor het heil der zielen. Maar terwijl Wij deze vertroosting smaken, kunnen Wij niet genoeg te kennen geven de bittere droefheid, die Ons dag en nacht overstelpt van wege dien wreeden en verfoeijelijken oorlog, welke in zoovele andere groote rijken de Kerk martelt en verscheurt. En in waarheid ieder dag worden de onbevlekte Bruid van Jesus Christus daar de diepste wonden geslagen; het katholiek geloof en de katholieke leer worden er aangerand en onder den voet vertreden; de geheiligde en kerkelijke dingen worden er met alle smaad en alle verachting behandeld; het zedeverval, de verderfelijke meeningen van allerlei soort en de dwalingen heerschen daar. Laat Ons derhalve niet ophouden, E. B., onze vurige en onafgebroken beden tot God op te zenden, opdat Hij in Zijne goedheid zich verwaardige Ons de noodige krachten te schenken en te zegenen Onze zorgen, Onzen arbeid en Onze voornemens om die zoo talrijke en zoo wreede onheilen af te wenden.

En nu, Onze aandacht op uwe Orde vestigende, hebben Wij besloten om heden aan uw kollegie toe te voegen een aantal mannen, zich onderscheidende door hunne karakter, hunne godsvrucht, hunne wetenschap en den roem hunner daden.

Maar alvorens oordeelen Wij het goed u twee Kardinalen te doen kennen, welke Wij benoemd hebben in het Konsistorie, door ons gehouden den [illegible] der maand Mei van het vorige jaar, en welke Wij tot heden in *petto* gehouden hebben. De eerste is Onze E. B. Michel Viale Prela, Aartsbisschop van Karthago, uitstekend door de zuiverheid van zijn leven, de strengheid zijner zeden, de helderheid van zijn geest en de diepte zijner wetenschap, die nadat hij met groote eer de betrekking had vervuld van Apostolische Nuntius bij het hof van Beijeren, gedurende vele jaren dezelfde betrekking heeft waargenomen bij het Keizerlijk en Apostolisch Hof van Weenen. In moeijelijke tijden en te midden van dreigende omstandigheden, heeft hij zooveel getrouwheid, bekwaamheid, voorzigtigheid, onvermoeide zorg en ijver betoond voor de katholieke belangen, dat hij zich den dank van den Heiligen Stoel heeft verworven, en met regt aller achting waardig is gekeurd.

De andere Kardinaal, welken wij ter zelfder tijde benoemden, is de Eerw. Broeder Jan Brunelli, Aartsbisschop van Thessalonica. Ook hij onderscheidde zich door zijne godsvrucht en de reinheid zijner zeden, en boven alles is hij ervaren in de heilige leer. Nadat hij in het Roomsche Archigymnasium de wetenschap van het kanoniek regt tot roem zijns naams en tot groot nut zijner hoorders had onderwezen, heeft hij den Apostolischen Stoel de grootste diensten bewezen, in de zoo vele en zoo moeijelijke werkzaamheden verbonden aan de gewigtige betrekking van sekretaris der kongregatien, belast met de buitengewone kerkelijke zaken en de voortplanting van het geloof, alsmede in de waardigheid van Onzen Nuntius bij het katholieke hof van Spanje; uit dien hoofde hebben Wij het pligt geoordeeld, zulke zoo onvermoeide en mannelijke diensten den Apostolischen Stoel bewezen, te beloonen door de waardigheid van Kardinaal.

Na de vermelding der zoo even genoemde, gaan Wij over in het Konsistorie van dezen dag zes kardinalen te benoemen. Een hunner is onze Eerw. Broeder Jan Scitowski, aartsbisschop van Strigonia. Vermaard door zijne vroomheid en de andere uitmuntende hoedanigheden van zijn geest, verheven van den bisschoppelijken zetel van Fünfkirchen op den bisschopsstoel van Strigonia, heeft men alle de deugden, die bovenal aan een Bisschop voegen, zoo in hem zien uitblinken, dat Onze waarde Zoon in Jezus Christus, Frans Jozef, Keizer [illegible] Ons verzocht heeft [illegible] de waardigheid van Kardinaal op te dragen. Wij laten dan van ganscher harte in uwe Orde een man toe, vermaard door zijne verdiensten, en vereerd door eene zoo groote en vermogende aanbeveling bij Ons.

Wij verheugen Ons ook van de kardinaals waardigheid te mogen opdragen aan een ander van Onze Eerwaarde Broeders, Frans, Nicolaas Marlot, aartsbisschop van Tours; uitnemend door zijn godsvrucht en vroomheid, heeft hij zich onderscheiden door ijver, verknochtheid en onderdanigheid ten aanzien van den Apostolischen Stoel, eerst als bisschop van Orleans, terwijl hij daarna op den aartsbisschopszetel van Tours verheven, zich met groote zorg, ijver en naauwgezetheid gekweten heeft van alle de pligten zijner herderlijke bediening en zich verdienstelijk heeft gemaakt jegens de Katholieke Kerk. Wij hebben hem alzoo zeer waardig geoordeeld deel uit te maken van uw kollegie. Door alzoo te handelen houden we ons verzekerd van eene zaak te verrigten, zeer welgevallig aan Onzen zeer waarden zoon in Jezus Christus, Napoleon, Keizer der Franschen, die Ons om zijne aanstelling heeft verzocht.

Wij voegen bij deze Kardinalen den Eerw. Broeder Justus Recanati, Bisschop van Tripoli en Lydie *in part. infid.* Reeds in den eersten bloei zijns levens heeft hij het godsdienstig leven in de orde der Kapucijnen omhelsd, en geheel onderworpen aan de kloostertucht, zedig, en versierd met al die deugden, welke zoo bij uitstek voegen aan een kloosterling, heeft hij zich onderscheiden in de wijsgeerige en bovenal in de theologische wetenschappen. Met grooten ijver heeft hij de waardigheid vervuld van prefekt van het kollegie zijner orde voor de Buitenlandsche Zendingen, en met wijsheid en voorzigtigheid heeft hij het bisdom van Sinigaglia bestuurd, en is Ons in de kennis der moeijelijke zaken met zoo veel zelfverloochening en bekwaamheid behulpzaam geweest, dat wij gemeend hebben hem te moeten verheffen tot de waardigheid van Kardinaal.

Met die zelfde waardigheid bekleeden Wij Onzen waarden zoon Dominicus Savelli, die in de betrekking van Apostolisch Delegaat onderscheidene gewesten van Onze Pausselijke Staten heeft bestuurd, en vervolgens, opgenomen onder de klerken der Apostolische Kamer, als gouverneur van Onze goede stad Rome en als kanselier der Heilige Roomsche Kerk, Ons in de uitoefening dezer verschillende betrekkingen zoo veel blijken heeft gegeven van zijn billijkheid en zijn voorzigtigheid, dat Wij hem in Ons midden hebben willen houden.

Wij gelooven dat het u aangenaam zal zijn, dat Wij in uwe Orde hebben opgenomen Onzen Waarden Zoon Prosper Caterini, wiens godsvrucht, vroomheid, karakter en wetenschap u bekend zijn, wijl hij in deze stad de zoo moeijelijke betrekking met lof heeft waargenomen van sekretaris der Congregatie voor de studien, van regter der gewijde wetenschappen, van deken van het kollegie der Apostolische Protonotarissen en van assessor der Inquisitie.

Met dezelfde toegenegenheid, naar Wij vertrouwen, zult gij een ander uitstekend man ontvangen, dien Wij geoordeeld hebben insgelijks in uwe Orde te moeten opnemen, Onzen waarden Zoon Vincent Santucci. Begaafd gelijk ge weet met de schoonste gaven van geest en karakter, door zijn godsvrucht en vroomheid zich onderscheidende, zeer ervaren in de gewijde wetenschap, heeft hij gedurende vele jaren in de moeijelijkste omstandigheden den Kardinaal, belast met de openbare zaken, ter zijde gestaan; in dezen zoo moeitevollen post heeft hij blijk gegeven van eene heilzame en standvastige volharding, en hij heeft met zoo veel voorzigtigheid, wijsheid en bekwaamheid de moeijelijke betrekking van sekretaris der Kongregatie van de buitengewone Kerkelijke Zaken vervuld, dat Wij het goed geacht hebben hem met het gewijde purper te vereeren.

Ziedaar de uitstekende mannen, die Wij waardig gekeurd hebben te worden opgenomen in uwe Orde.

Hoe oordeelt gij er over?

Krachtens het gezag van den Almagtigen God, van de Heilige Apostelen Petrus en Paulus en van het Onze, verklaren Wij tot Kardinaal-priesters van de Heilige Roomsche Kerk:

Michel Viale-Prelà, *Aartsbisschop van Karthago.*

Jan Brunelli, *Aartsbisschop van Thessalonica.*

Daarenboven maken wij tot Kardinaal-priesters der H. Roomsche Kerk:

Jan Scitowski, *Aartsbisschop van Strigonia.*

Frans, Nicolaas Morlot, *Aartsbisschop van Tours.*

Justus Recanati, *Bisschop van Tripoli.*

En tot Kardinaal-diakens

Dominicus Savelli,

Prosper Caterini,

Vincent Santucci.

Met alle noodige en gebruikelijke dispensatien derogatien en klausulen.

In den naam des Vaders ✝ en des Zoons ✝ en des Heiligen Geestes. Amen.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.

[illegible]

... Broeder Jan Brandt, Arts-King-von secretaris der Kongregatie van de ... Kerkelijke Zaken verwijd, dat Wij het ... [illegible]

[illegible]

... Aartsbisschop van Ker... [illegible]

[illegible]

... Het alle ... [illegible] ... zoo is hem eigen ... dat Onze ... [illegible]

[illegible]

... ons vorderen ... Evangelie ... van Christus ... zijn genomen, gelet ... geduldig onderhouden ... de overeenkomst ... het voordeel, dat uit ... Kerk zal voort- ... op de in- ... Prot- ... [illegible]

... aan eenige op ... en ander van thans verwarde ... [illegible] ... doorgeven ... Orleans ... Paris ... met groote ... gijze en ... tot zijner ... heeft gemaakt ... die zeer ... [illegible]